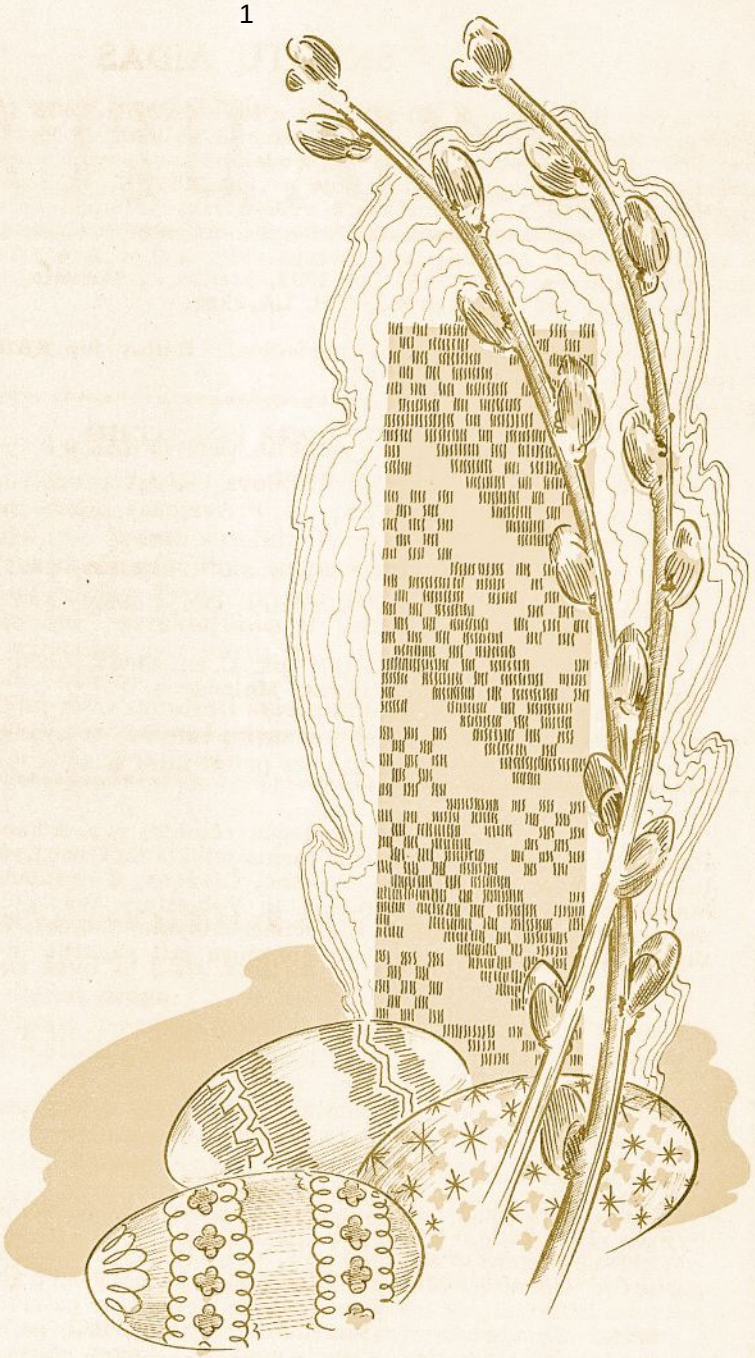

SKAUTŲ AIDAS

1955 m. balandžio mėn. nr. 4

801.1
SA

SKAUTŲ AIDAS

Lietuvių skautų ir skaučių laikraštis * Oficialusis Pasaulio Lietuvių Skautų Sąjungos organas * Pirmijos pavedimu leidimą tvarko LSB Vadija * Redaguoja v.s. Stp.KAIRYS, bendradarbiaujant Redakcinei K-jai, redaktoriaus pavaduotojas s. Č. SENKEVIČIUS, Seserijos Vadijos atstovė redakcijoje ps.J.LIESYTĖ, 1305 North Pierce St., Arlington, Virginia, U.S.A., techniškasis redaktorius ir meninės dalies vedėjas ps. Vikt. BRIČKUS * Prenumerata metams $3.00, pusei metų $1.50 * Smulkūs skelbimėliai iki 20 žodžių $1.00 * Adresas: Stp.Kairys, 102 Quebec Ave., Toronto, Ont., Canada * Administracija: ps.Vl.RUŠAS, Box 1003, Station C, Toronto, Ont. * Spausdina Foto-Lith spaustuvė, 1033 College St., Tel. LA.2259.

* Lithuanian Boy- and Girl Scout periodical. Editor Stp.KAIRYS, 102 Quebec Ave., Toronto, Ont., Canada.

PLSS Pirmijos nutarimu nuo š.m. vasario mėn. 9 d. yra pakelti ir apdovanoti šie LSB vadovai ir rėmėjai:

Į SKAUTININKO LAIPSNĮ: ps. P.Armonas, Roch., ps. P.Čeponis, Tor, ps. L.Knopfmileris, Ch.

Į PASKAUTININKIO LAIPSNĮ: v.sl. V.Vijeikis, Ch.,

PADĖKOS ORDINU: W.R. Speirs, Old. Colony, JAV., G. W. Hutchinson, Derby, Anglija.

ORDINU "UŽ NUOPELNUS": ps. L.Eimantas, London, Ont., ps. S.Naginionis, Montr., ir p.A. Vingys, Melbourne.

Du Bostono skautų-čių nuoširdūs rėmėjai p.p. Antanas J. Jokūbaitis ir Paprastas Pilietis yra užsakę aštuonis leidžiamų Vinco Krėvės raštų komplektus (kiekvienas po 7 tomus) Bostono, Čikagos, Clevelando, Londono (angl.), Melbourno, Toronto, Venezuelos ir Vokietijos skautų-čių knygynėliams ar skaitykloms, sumokėdami J.Kapočiaus leidyklai 200 dol. Už šią didžią ir kultūringą dovaną priklauso Judviem mūsų gili pagarba ir nuoširdi padėka.

TARYBOS PIRMININKO PADĖKA

Ponui Antanui J.Jokūbaičiui:

Mielasis Tėvynaini,

Tikrai nuoširdus ačiū už Tamstos vasario 28 d. laišką, pranešantį apie Krėvės raštų komplektų užprenumeravimą skaučių ir skautų vietininkijoms.

Prašau priimti skaučių-tų ir jų organizacijos visos vadovybės gilios pagarbos ir jausmingo dėkingumo pareiškimą Tamstai, ponas Jokūbaiti, ir Paprastam Piliečiui, už tokią didžiadvasę brangią ir patriotinę dovaną.

Mūsų dėkingumas Judviem abiem, ponas Jokūbaiti, juo didesnis, kad ši dovana yra tokia netikėta, kaip iš dangaus iškritęs geros valios perlas.

Bostono, Chicagos, Clevelando, Londono (Angl.), Melbourno (Austr.), Toronto (Can.), Valencijos (Venez.), ir Vokietijos skautams apie tai pranešu šiandieną.

Tamstos prisiųsta užsakymo sutartis persiunčiama ir bus saugojama skautų laikraščio "Skautų Aido" redakcijoje.

Prašau priimti mūsų gilios pagarbos žodį ir geriausios kloties linkėjimus, o taip pat perduoti tų pačių jausmų pareiškimą Tamstos Prieteliui Paprastam Piliečiui

Jūsų

v.s. V.Čepas
Tarybos Pirmininkas

801.1
SA

SKAUTŲ AIDAS

1955 m. balandžio mėn., Nr. 4.

PEDAGOGINIS LITUANISTIKOS
INSTITUTAS
5620 S. CLAREMONT AVE.
CHICAGO 36, ILLINOIS

MIELOSIOS SESĖS

Su pirmaisiais pavasario žiedais sveikinu Jus, išblaškytas po platųjį pasaulį, šventų Velykų proga.

Te Kristaus Prisikėlimo šventė suteikia Jums jėgų bei ryžtumo ir toliau tvirtai žengti lietuvybės saugojimo keliu. Šventų Velykų proga bent mintimis grįžkime savo mielon Tėvynėn, pas savo brolius ir seses, kurie kenčia begalines skriaudas, persekiojimus ir paniekinimą. Ten ne viena motulė sengalvėlė, rymodama prie vartų, jau ir akis pražiūrėjo, belaukdama sugrįžtančių savo vaikų.

Tegul šventų Velykų ryto spindinti šviesa įeina į mūsų širdis, kad mes viena kitai, mūsų broliams ir artimui būtume atlaidesnės, kad mūsų tarpe neliktų nė mažiausio šešėlio, o tada mūsų sielose tikrai džiaugsmingai suskambės "Aleliuja".

v.s. O. Zailskienė
Vyriausioji Skautininkė.

BROLIAI SKAUTAI IR VADOVAI!

Sveikinu Jus visus savo ir LSB Vadijos vardu Kristaus Prisikėlimo Šventės ir šv. Jurgio dienos proga.

Šiandien vėl į pavasarį ir vasarą šuoliais bėga mūsų dienos. Pas save vėl šaukia nuostabioji motutė gamta, kurios priglobstis yra tikroji skautų pastogė.

Ir vėl pasipils mūsų gretos plačiaisiais laukais, vėl skautiška lietuviška daina ir juokas skardės svetimaisiais miškais.

Trokšdami nuoširdžiai džiaugtis atgimusia gamta drauge su vos išsprogusiu klevo pumpurėliu, pirmuoju gėlytės žiedeliu ir skaidraus vandens paviršiuje besitaškančia žuvyte, turime ir mes atgimti. Turime kiekvienas į savo asmeniškas ir vienetų pastoges įsileisti skaisčiųjų saulės spindulių, kad jie nušviestų visus slapčiausius sielos kampelius ir pakeltų aukštyn pilnajam džiaugsmui.

Norėdami, kad mūsų didžioji Brolija, kurios rajonuose saulė nenusileidžia, sužibėtų didžiaisiais darbais, turime patys pirmiausia sužibėti savo asmeniškame gyvenime. Pasiryžę naikinti piktą pasaulyje, turime sunaikinti jį pirmiausia kiekvienas savo širdyje.

Kristaus Prisikėlimo Šventėje permąstykime savo kelią ir dar kartą tvirtai pasiryžkime būti ištikimesniais mūsų didiesiems idealams. Pasiryžkime būti skaistesniais, pareigingesniais, drausmingesniais, nuoširdesniais ir darbštesniais. Tokiais, kokiais mus nori matyti Pasaulio Kūrėjas ir mūsų Tėvynė.

Šiandien prieš akis mums spindi riterio šv. Jurgio pavyzdys!

v.s. St. Kairys
Vyriausiasis Skautininkas.

BIBLIOTEKA

15 METŲ BE VYR. SKTN. A. MAČIUIKOS

Š. m. kovo mėn. 25 d. sukako 15 metų, kai mirė vienas iš pirmųjų Lietuvos skautų organizacijos kūrėjų ir darbuotojų, buvęs Kauno tuntininkas vyr. sktn. A. Mačiuika.

A. Mačiuika buvo gimęs 1901 m. Ukmergės apskr., Gelvonų valsč., Gelvakių kaime. Tėviškėje baigęs pradžios mokyklą, vidurinį mokslą tęsė Vytauto Didžiojo gimnazijoje Vilniuje. Mūsų kariuomenei besikuriant, jis vienas iš pirmųjų paliko mokyklos suolą ir stojo į jos eiles savanoriu. Dalyvavo kovose su lenkais ir buvo sužeistas. 1920 m. A. Mačiuika įstojo į Karo Mokyklą, kurią baigęs buvo paskirtas į 8 pėst. K. K. Vaidoto pulką. Vėliau perėjo į karo aviaciją, kurioje ištarnavo nuo 1922 iki 1936 metų. Dėl silpnos sveikatos išėjo dimisijon aviacijos pulkininko leitenanto laipsniu.

Aviacijoje ėjo karo lakūno, eskadrilės vado ir aviacijos viršininko padėjėjo pareigas. Be to, kaip pasižymėjęs lakūnas, būdavo siunčiamas į užsienius susipažinti su kitų kraštų karo aviacija. Būdamas karo aviacijoje A. Mačiuika 1924 ir 1927 m. turėjo lėktuvo avarijas, kurių metu buvo sužeistas. 1929 m. skrisdamas patruliuoti persišaldė ir susirgo plaučių džiova.

Išėjęs dimisijon ėmė studijuoti teisių mokslus. Juos baigė gaudamas diplomuoto teisininko vardą.

Nors jau 15 metų nebeturime vyr. sktn. A. Mačiuikos savo tarpe, bet jo darbštumas, pasišventimas savo pareigoms ir Tėvynės meilė yra ir bus šviesiu kiekvieno Lietuvos skauto kelrodžiu.

PRISIKĖLIMAS IR GYVENIMAS

Alfa Sušinskas

Bažnytiniame kalendoriuje gavėninės kančios metas pasibaigia Velykinio Prisikėlimo triumfu: dieviškoji Išganytojo kančia žmonijai atpirkti ir Jo šventoji mirtis apvainikuojama Jo prisikėlimu iš numirusiųjų. Nuo dabar viso pasaulio geros valios žmonėms suteikiama malonė galėti būti išganytiems ir amžinai nepražūti.

Kančia ir Prisikėlimas ne atsitiktiniai faktai dieviškoje Išganymo istorijoje. Žmonijai išganyti Viešpats Jėzus pasirenka kruvinos kančios kelią. Šitoks šventas Jo pasirinkimas turi labai gilią prasmę: tuo Jis parodo, kad žmogaus išganymui ir prisikėlimui reikia kančios, arba, kitais žodžiais betariant, kad kančia veda į prisikėlimą.

Jei tinkamai suprantami kentėjimai veda į prisikėlimą, tai prisikėlimas atveria gyvenimą: tikrą, pilnutinį žmogaus gyvenimą čia, žemėje, ir amžinąjį po mirties. Dėl to žmogaus prisikėlimas yra dvejopas: žemiškasis šiame pasaulyje ir amžinasis, trunkąs be pabaigos po mirties amžinybėje. Kad žmogus galėtų prisikelti nesibaigiančiai laimei amžinybėje, pirma jis turi jau šioje žemėje prisikelti iš savo blogosios dalies, trukdančios Dievo malonės gyvenimą jo sieloje.

Dvasinis žmogaus prisikėlimas šiame gyvenime gali būti įvairiarūšis, ne vien religinis. Nors gavėnia su Velykomis yra didžioji proga krikščioniui dvasiškai prisikelti Viešpaties malonės gyvenimui, tačiau ji nėra vienintelė: tokių progų yra ir daugiau... Per visą gyvenimą žmogų turi lydėti realios pastangos keltis iš savo paklydimų ir nuolat kilt aukštyn į dvasines giedras bei tobulybės

Indėnų keliais

V. Gumauskaitė-Kliknienė

(tąsa)

Pirmoji įdomybė parke, kurią atvykusieji anksčiau ar vėliau sutinka, yra laukinės meškos — juodos arba rudos. Nors jos atrodo gana jaukios, bet parko administracija primygtinai įspėja turistus laikytis griežto atsargumo ir nelipti iš mašinos neįsitikinus, jog nėra arti meškos. Tačiau nežiūrint perspėjimų, kasmet būna atsitikimų, kad meškos pasigavusios vieną kitą drąsuolį turistą gerai aplamdo.

Mudu meškas sutikome jau pirmąją dieną, kada ramiausiai kalbėdamiesi važiavome per mišką apžiūrėti Jelostono upės krioklių. Pasisukę į vieno kelio vingį išvystame priekyje automobilį, o prie jo ant užpakalinių kojų stovinčią mešką, pirmutinėm kojom pasirėmusią į langą ir bespoksančią į vidų. Sustojame užpakalyje visai netoli ir stebime kas bus. Didelė juoda meška, matyt nieko negavusi, palieka aną automobilį ir ramiausiai atidėsto savo kreivomis kojomis pas mus — tokia storulė ir kudlota. Užsidarome langus ir laukiame. Be didelių ceremonijų ji tuoj užsirioglina savo purvinomis kojomis ant palangės, prikiša nosį prie stiklo ir žiūri iš sprindžio atstumo į mus. Paskui draugiškumo ženklan brūkšteli savo drėgna nosimi per stiklą palikdama dėmę ir vėl spokso. Atrodo gana simpatiškai. Praveriu truputį langą ir "užfundiju" saldainį. Valgo. Nutariam nusifotografuoti. Tačiau nelaimė — išsibaigusi filma, o naujos yra čemodanėlyje bagažinėje. Kadangi filmą žūt būt reikia paimti, tai mano vyrelis išlipa kitoje pusėje ir eina prie bagažinės. "Ciū, ciū, meškute", kalbinu gražiausiais žodžiais mešką, kad tik ji liktų, kur yra ir nepaliauju vaišinusi saldainiais. O toji valgo ir vis skersa žiūri į atidarą bagažinę tur būt galvodamas, kad nuėjo atnešti daugiau

---

augštumas. Nėra žmogaus be vienokių ar kitokių netobulumų, įgimtų ar įsigytų. Dėl to ir žmogaus prisikėlimas iš jų turi būti ne vienkartinis, bet dažnas, net nuolatinis. Ryžtis, keltis ir kilti.

Juo dažniau žmogaus gyvenime kartojasi prisikėlimas, juo tikriau ir tvirčiau žmogus artėja į tobulybę ir į pilnutinį gyvenimą. Iš antros pusės, menkos vertės yra toks žmogus, kuris nepripažįsta, nenori ir nesiekia savo dvasinio prisikėlimo.

Norėdamas dvasiškai prisikelti ir kilti augštyn, žmogus turi revizuoti ir tobulinti savo protą, valią, nuotaikas ir jausmus. Revizuoti save reiškia stengtis save pažinti. Be savęs pažinimo neįmanomas joks dvasinis prisikėlimas. Pažinus save ir pasiryžus kilti augštyn, pasiryžimus jau įvykdys geroji valia, o skaidri nuotaika ir taurūs jausmai šį visą kilimo darbą apgaubs tinkama forma.

Jei žmonės labiau ir daugiau gyventų prisikėlimo dvasia, pasaulis atrodytų daug žmoniškesnis ir krikščioniškesnis.

Kai ištisos žmonų grupės atsisako gyventi prisikėlimo gyvenimu ir dvasia, jos sukuria vergiją ir siaubą, kuriais jos stengiasi pavergti kitus žmones ir atimti iš jų laisvės bei laimės gyvenimą. Ir mylimoji mūsų Tėvynė Lietuva yra tokių žmonių pavergta. Lietuvos pavergėjai komunistai nesiekia dvasinio prisikėlimo ir kovoja prieš jį. Dėl to jie yra nužmogėję, dėl to jie ir naikina mūsų tautą bei kraštą pilnu, žvėrišku įsiutimu. Betgi Lietuva negali būti sunaikinta, nes jos vaikai eina šventosios tautinės kančios keliu, kuris veda į prisikėlimą — į tautos laisvės atgavimą. Taurieji Lietuvos žmonės nėra dvasiškai sunykę, nes jie tiki į Išganytojo Prisikėlimą. Herojiškoji lietuvių tautos kančia sulauks savo tautinio aleliuja.

Velykos yra dieviškosios malonės ir dvasinio atgimimo bei prisikėlimo šventė. Velykiniai varpai gaudžia per visą krkščioniškąjį pasaulį, skelbdami žmonių širdims ne tik apie Išganytojo Prisikėlimą, bet taip pat ir apie žmogaus prisikėlimą šiame klaidžiame gyvenime ir amžinybėje... Aleliuja!

lauktuvių. Bandydama pagerinti savo stovėjimą, ji viena letena užsikabina už praviro stiklo ir savo ilgus nagus sukiša vidun taip, kad prie gerų norų buvo galima padaryti jai manikiūrą ir nulakuoti nagus raudonai. Tikras dalykas, kad tai būtų buvusi pirma moderniška meška Jelostono parke, o kitos gal būtų pasekusios ją ir ta garbė už jų sumodernimą būtų tekusi man. Deja, aš taip bijojau, kad meška neišlaužtų stiklo, ir buvau laiminga, kai ji vėl atsiėmė maždaug žmogaus pirštų ilgumo "nagučius", nors ir nelakuotus. Tuo tarpu grįžo ir mano vyrelis su filma. Mačiau, kaip dedant ją į aparatą drebėjo jo rankos. "Bijojai, kad meška nepagautų tavęs prie bagažinės?" — "Ne, tik buvo baisu, kad meška įsėdusi prie vairo nenuvažiuotų su tavim. Kur aš gaučiau kitą tokią kaip tu?".

Padarome meškos nuotrauką pro langą, o paskui vyrelis įsidrąsinęs ima ją fotografuoti išlipęs lauk iš mašinos. Mums besidžiaugiant meška, iš kažkur atsirado dar viena ir, kada nuvažiuojame, matome kaip užpakalyje mūsų buvusia mašiną šnekina iš abiejų pusių stovėdamos jau dvi meškos. "Šerkit, šerkit", pagalvojom "aplamdys dar kokį nutvėrusios".

Laike trijų dienų, kurias praleidome Jelostono parke, "elgetaujančių" meškų sutikdavome labai dažnai ir įvairiausiomis aplinkybėmis. Karta užtikome mešką stovinčią ant užpakalinių kojų pakelėje ir pirmesniomis kojomis siekiančią pušyje kabančios nulaužtos šakos. Tačiau pasiekti nesisekė, nors trūko labai nedaug. Kada sustojome kitoje kelio pusėje, meška atsisėdo ir per petį žiūrėjo į mus, tarsi laukdama, kol nuvažiuosim.

Kai kiek pavažiavome, ji vėl tęsė savo pradėtąjį bandymą.

Kitą kartą važiuojant upeliuko pakraščiu iš krūmų iššoko meška su dviem meškiukais ir urgzdama kiek kojos neša dūmė skersai kelią į mišką. Matyt, ji prie upės gėrė vandenį ir mes ją išgąsdinome.

Paskutiniąją dieną parke tyčia bandėme skaityti sutiktas ant kelio meškas ir per tris valandas priskaitėme jų visą dvidešimtį. Tačiau įdomiausia, ką matėme su meškomis, tai buvo toks atsitikimas. Privažiuojame kelias stovinčias mašinas — ženklas, kad stovintieji ką nors mato. Žvalgomės, bet nieko nėra. Pastebime, kad žmonės pro langus žiūri į didžiulės eglės viršūnę. Pažvelgę į viršų pastebime netoli viršūnės dvi dideles meškas. Žemiau esančioji bando lipti aukščiau, o viršutinioji pasilenkusi mušą koja ir neleidžia. Pasirodo, kad jos abi vaišinosi ant kelio pravažiuojančiųjų lauktuvėmis ir susipyko. Rudė ėmė bėgti ir lipti į medį, o Juodė vytis. Dalipusi iki viršūnės Rudė nutarė gintis, nes kitos išeities nebeliko, o Juodė būdama blogesnėje pozicijoje nebedriso lipti aukštyn ir nutarė savo priešininkui kaltę dovanoti.

Kitas įdomus dalykas parke yra Jelostono upės kanjonas ir du netoli vienas kito esantieji kriokliai. Pirmąjį kartą vanduo krinta žemyn iš 35 m aukščio, o antrą — net iš 94 m. Norintieji pamatyti antrąjį krioklį iš arti ir pajusti iš tokio aukščio krintančio vandens galybę, turi nusileisti prie jo vedančiu taku. O kas gailisi savo plaučių ir kojų, kriokį gali stebėti iš tolo, iš taip vadinamo "meniško taško". Tai specialiai išmūryta kanjono kranto aikštelė, iš kurios atsiveria platus reginys. Tolumoje matosi krioklys, o jo apačioje, kur van-

duo krisdamas atsimuša į uolas, tarytum rūkas kyla aukštyn ištiškusios jo purslos. Nukritęs vanduo dabar atsiduria gilioje vagoje ir šniokšdamas, kunkuliuodamas, baltomis putomis raitydamasis kanjono dugne atskuba į mus ir, patekėjęs žemai, žemai po mūsų kojomis, nuskuba tolyn. Net galva svaigsta žiūrint į kanjono dugną ir stačius, aukštus bei įvairiaspalvius jo krantus.

Parke yra daug mažesnių ir didesnių upokšnių, kurie tekėdami kalnuotomis vietomis turi aukštokų ir gražių krioklių. Bet, kai pirmiausia pasisotini anksčiau minėtais Jelostono upės krioklių vaizdais, visi kiti mažai bedaro įspūdžio. Tačiau vienas krioklys visgi patraukia turistų dėmesį. Tai vadinamas "Bokšto krioklys". Vardas atrodo kilo nuo to, kad ant stataus uolinio kranto, nuo kurio krinta vanduo, prie krioklio stovi lyg savotiški bokštukai. Vanduo čia krinta gražia srove apie 25 m žemyn.

Kalbant apie upes, tenka pastebėti, kad jos čia nepaprastai žuvingos. Norintiems žuvauti nereikia jokių leidimų nei didelio patyrimo, nes žuvys čia dar nėra "pamokytos", ir nežinodamos, kas yra klasta, vienodai rija tiek patyrusio, tiek ir tik pradedančio žvejo kabliukus. Būna atsitikimų, kad ir meškos užsigeidusios žuvies brenda į sraunias negilias upių vagas ir bando savo laimę.

Vienok didžiausias ir tikras gamtos stebūklas, tarpe kitų visų stebūklų randamų Jelostono parke, yra geizeriai. Tai

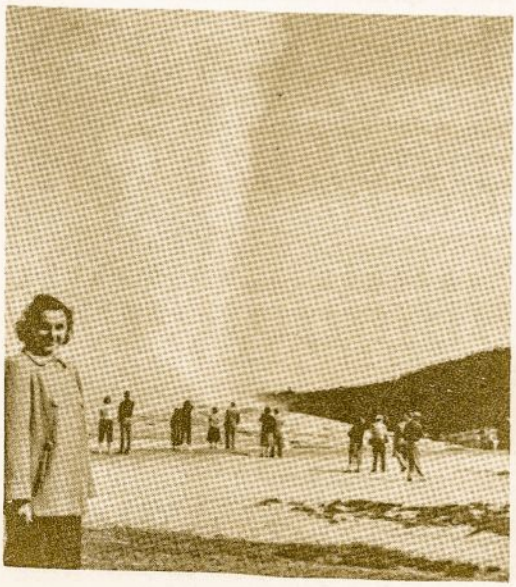

savotiški gamtos fontanai, kurie švirkščia karštą vandenį. Vieni jų švirkščia reguliariai tam tikrais laiko tarpais, kiti to reguliarumo nesilaiko. Vienas iš didžiausių ir reguliariausių geizerių parke yra taip vadinamas "Ištikimasis". Jis švirkščia reguliariai kas 63 minutės. Karšto vandens stulpas čia vidutiniškai išmetamas iki 45 metrų aukščio, o jo veikimas tęsiasi apie 4 minutes. Šis geizeris yra skaitomas aukščiausiu ir įdomiausiu visame pasaulyje. Kada jis yra ramybės stadijoje, iš jo angos, kuri vadinama krateriu, nuolat kyla karšti garai. Geizerio krateris, kaip ir pas visus kitus, yra lyg ant savotiškos kalvutės, kuri, reikia manyti, susidarė laikui bėgant iš kai kurių mineralų esančių ištirpusių išmetamajame vandenyje. Vėliau teko matyti geizerių, kurių krateriai atrodo kaip savotiški žmogaus aukščio bokštukai, nelyginant kokie aukurai su nuolat rūkstančiais dūmais.

Kada "Ištikimasis" jau turi švirkšti, prie jo paprastai ateina parko tarnautojas ir aplink geizerį susirinkusiems turistams per garsiakalbį duoda kai kurių geologinių paaiškinimų. Prieš tai, žinoma, pavaro toliau nuo geizerio per arti prilindusius, kad vėjo nešamas karštas vanduo nenuplikytų.

Yra manoma, kad geizeriai pasidaro tada, kai tam tikras kiekis vandens pastoviais kanalais patenka į karštas žemės gelmes, o ten, pavirtęs garais ir padidinęs savo tūrį, didele jėga yra šaunamas į viršų.

Stebime kvapą sulaikę kaip iš kraterio vis smarkiau ir smarkiau besiveržią garai pagaliau virsta vandens srove ir kaip strėlė šauna į mėlyną dangų. Aukštai iškilęs vandens stulpas čia paaukštėja, čia pažemėja ir, kai jo atsargos išsenka, krinta žemyn ir nurimsta. Tačiau vis rūkstantieji garai sako, kad jis tebėra gyvas.

Nuolat švirkščiančių geizerių, kaip "Ištikimasis", parke yra trys, o nereguliariai veikiančių — kur kas daugiau.

Šalia geizerių dar tenka paminėti taip vadinamus karšto vandens šaltinius. Jų yra labai daug ir gana įvairiose parko vietose. Vieni jų yra tik lėkštės dydžio, kiti būdami iki 10 metrų skersmens galėtų vadintis net kūdromis. Visi jie karšti, o daugumos vanduo verda net kunkuliuodamas, kaip katile be jokio sustojimo. Beveik kiekvieną šaltinį išbando-

me ar karštas įkišdami pirštą ir vis įsitikiname, kad tikrai karštas, o po kiek laiko pastebėjome, jog mūsų vargšai smiliai nuo bandymo net parudavo.

Didesnės kudros dažnai turi labai skaidrų ir gražiai mėlsvą vandenį, o per tai labai gerai matosi piltuvėlio formon sueinąs jų dugnas, o jo viduryje tamsi ir didelė skylė, apie kurios gylį sunku būtų ką nors spręsti.

Kai kur karštas vanduo burbuliuoja atkalnėse ir pamažu teka šlaitais žemyn palikdamas savo nuosėdas. Per ilgus metus iš tų nuosėdų susidarė įvairiausių formų ir spalvų terasos, ko pasėkoje visa atkalnė atrodo tarytum stiklinis kalnas.

Karštų šaltinių teko matyti ir ant pat Jelostono ežero kranto. Pasakojama, kad anksčiau buvęs toks paprotys, jog meškeriotojai ištraukę iš ežero žuvį nenuimdami jos nuo kabliuko tuoj įleisdavo į verdantį šaltinį ir čia pat ją išvirdavo. Vėliau tas žiaurus paprotys buvo uždraustas.

Panašiai kaip karšto vandens šaltiniai, yra dar karšto dumblo katilai, kur nuolat kliuksi, kunkuliuoja, o kartais ir gana aukštai išteškiamas skystas dumblas, lydimas stipraus sieros vandenilio dujų kvapo, panašaus kaip iš sugedusių kiaušinių. Tikrai visas pragaras, tik jo gyventojų nesimato. Ypatingai čia pasižymi taip vadinamas "Dumblo vulkanas", kuris yra iš visų didžiausias ir tokia didele jėga muša iš apačios į uolinį krantą, jog atrodo net žemė dreba toje vietoje.

Skaitoma, kad tokių "gyvų" vietų, įskaitant geizerius, karšto vandens ir dumblo šaltinius, parke yra apie 10 tūkstančių. Visi jie verda ir garuoja, nežiūrint ar šalta žiema, ar miela vasarėlė. Iš toliau žiūrint tokios rūkstančios vietos atrodo lyg degantys laužai. Kadangi žemės pluta apie tokias gyvas vietas dažniausiai yra plona ir yra pavojus įlūžus pasinerti į verdantį vandenį, todėl saugumo sumetimais yra padaryti mediniai lieptai. Jie apvedžioti apie visus geizerius ir įdomesnius karšto vandens šaltinius bei dumblo katilus.

Važinėdami parko keliais, kurie čia priveda su mažomis išimtimis prie visų įdomesnių vietų, turėjome progos stebėti ir parko gamtovaizdį. Miškai čia auga be priežiūros, kokią buvom pratę matyti Lietuvoje arba Vokietijoje. Daug medžių išgriuvę pūva ir niekas jais nesirūpina. Teko matyti ir suakmenėjusį medį, kas gamtoje, sakoma, labai retai tepasitaiko.

Kai kur prie kelio kyšo plikos granito uolos, o vienoje vietoje matėme ir pačios gamtos padarytą tiltą, pro kurio apačią teka upokšnis.

Pravažiuodami žemesnėse vietose esančias gražias pievas be daugybės besiganančių stirnų turėjome progos stebėti ir puikuolius briedžius, kurie, turėdami plačius kaip karūną ragus ir būdami stambaus sudėjimo, tikrai atrodo karališkai ir verti pasigėrėjimo. Matėme ir daug kitokių nematytų, nepažįstamų gyvuliukų, o čipmankiai ir kažkokie laukiniai paukščiai maistą ėmė patys iš mūsų rankų.

Oras ir gamta Jelostono parke tikrai be priekaišto, tačiau reikia pastebėti, kad vaikščiojančių, kaip paprastai parkuose įprasta, čia nesimato dėl meškų pavojaus. Vaikščiojama tiktai netoli savo automobilio ir didesnio žmonių susibūrimo vietose. Norintieji pamatyti, kaip atrodo parkas toliau nuo kelių ir aplankyti tikrai laukines parko vietoves, gali tai padaryti raiti ant arklių specialiems vadovams vedant. (B. d.)

Clevelando sesės davę įžodį iškilmingoje sueigoje dalyvaujant Seserijos VS.

Nuotr. V. Bacevičiaus

CLEVELANDO LAZDYNŲ PELĖDOS SKILTIS

Pirmoje eilėje iš kairės į dešinę: L. Janulevičiūtė, G. Vėlyvytė, R. Orintaitė, I. Valdukaitytė, D. Mėlinauskaitė; antroje eilėje: J. Drąsutytė, J. Laikūnaitė, V. Vaivadaitė, M. Pažemėnienė, A. Malcanaitė; trečioje eilėje: M. Dabrikaitė, D. Koklytė, P. Rudzinskaitė.
Nuotr. p. Dapkaus

Jau nuo 1950 m. Pelėdų skiltis auga ir iki šiandien, iš tos, visai mažytės skiltiės, išaugo didžiulė, dabartinė vyr. sk. kand. Lazdynų Pelėdos skiltis.

Pelėdų skiltis yra veikliausia Clevelando Neringos tunte, gal būt, ir įdomiausia savo praeitimi. Atrodo, su Pelėdom įdomumas ir veiklumas vienu keliu keliauja, nes juk lengva ir veikti, kai turima tiek energijos viską atlikti, kas būtų įdomu.

Kur tik reikalinga pagalbos, Pelėdos mielai ir su noru padeda, nesvarbu ar tai būtų koks visuomenės parengimas, ar kieno nors sušelpimas, ar jų mylimiausias darbas stovyklos arba iškylos rengimas, jos niekada neatsisako. Ir ištikrųjų, mūsų Pelėdos myli gamtą. Vasarą stovyklose labai retai kurios trūksta. Ten jos stengiasi savo jaunesnėm padėti įsigyti patyrimo bei pačios ieško gamtos grožyje ieškoti savęs, skautiškai nusiteikti ir pamiršti nors keliom savaitėm miesto triukšmą.

Iškylos dažna ir džiaugsmingai sutinkama Pelėdų pramoga ypač, kai iškylos vieta — tolimas parkas. Įdomu tada keliauti iškylon...

Pavyzdžiui, pernai žiemą, kai sniego Clevelande buvo tiek, jog mokyklos buvo uždarytos, net visą savaitę mes iškylavom. Ir kelionė, ir pati iškyla paliko mums neišdildomų prisiminimų.

Visos mes taip susigyvenę, kad negalime įsivaizduoti, kuo skiltis virstų, jei kurios iš mūsų nebebūtų.

Taip pagalvojus nežinau, kaip mes apsieitume be mūsų skiltininkės Mirgos Pažemėnienės, kuri yra mūsų "kampinis akmuo", pagrindas visam mūsų darbui ir mokytoja bei kelrodė ateičiai. Kas tvarkytų mūsų iždą ir visus finansinius bei skilties reikalus, jei ne Viktorija, visuomet pilna idėjų paskiltininkė? Kas ruoštų dekoracijas, pieštų programas ir projektuotų stovyklų papuošimus, jei nebūtų Jolantos? Kas "paimtų toną" kiekvienai dainai stovykloje prie laužo, arba ir būryj, be Aldonos? Kas išgydytų žaizdas įsibrėžus koją lipant į medį jei ne Jūra ar Nijolė? Kas parašytų mums kupletus ir sugalvotų juokus, jei mes prarastume Giedrę? O kas papasakotų mums Kudirkos žodžiais "Lietuvos tilto atsiminimus", jei neturėtume Lilės? Kas atstotų Pranutę, kuri čia gimus ir augus, neatsilieka nuo mūsų visų ne tik lietuvių kalbos mokėjimu, bet ir veiklumu? Kas atstotų Astą, Reginą ar Danutę kaip ir visas kitas, ne tik stovyklų puošimuose ir darbuose, bet ir visuose kituose parengimuose. Kam atsitiktų visoki netikėti nuotykiai, jei ne visuomet užsisvajojusiai Dalei ar Mirgai? Taip ir su visom kitom, kurios priklauso skilčiai ir yra reikalingos bei naudingos.

Beveik visos Lazdynų Pelėdos skilties sesės turi pareigų ir tunte. Vienos yra draugininkės, kitos adjutantės, skiltininkės, paskiltininkės...

Lazdynų Pelėdos skilties sesės šiuo

Skyrių veda:s. V. Mantautas, West Baden College, West Baden Springs, Ind. U.S.A.

MŪSŲ PAMAINA
ps. O. Gešventas

Kiekviena organizacija turi rūpintis savo pamaina, savo prieaugliu. Ypatingai tai liečia jaunimo organizacijas. Jei organizacija nepasirūpina savo pamaina ar nepakankamai tuo reikalu nuveikia, tai be abejo ji su laiku tampa tradicine veteranų organizacija, o vėliau ir visai pranyksta.

Skautų Brolija yra berniukų organizacija — ji jiems priklauso ir jiems tarnauja, juose įsikūnyje ir gyvena. Visa kas vyresnių vadų daroma, yra daroma jiems — berniukams Skautų Brolijoje, skautams. Skautai vyčiai, išėję skautišką mokyklą, turi sugebėti būti skautų vadais ir kartu nešti už juos atsakomybę — nuolat save lavindami ir skautų veiklą tobulindami. Kartu esame ir už tai atsakingi, kad skautų gretos ne mažėtų, o didėtų. Kaip gi pritraukti daugiau jaunimo į mūsų eiles?

Gal neieškokime čia stebuklingo metodo, bet pasinaudokime jau visiems žinomu — pradedant skautininku ir baigiant mažiausiu vilkiuku stenkimės pritraukti daugiau jaunimo į sąjungą. Progų tam begalės, reikia tik veikti. Iš anksto žinokime, kad ne visi norės tapti skautais, bet darykime tai tyra skautiška širdimi **kiekvienas,** nelaukdami, kad kas nors tai turi padaryti. Čia turiu mintyje ir skautų tėvų ir rėmėjų būrelius, visus tuos, kurie skautiškajai idėjai prijaučia. Kvieskime mažus lietuviukus į mūsų sueigas, pasirodymus, iškylas ir stovyklas. Leiskime jiems dalyvauti mūsų specialybių būreliuose, sportiškame lavinime, pašnekėsiuose. Paruoškime ir praveskime parodomasias sueigas ir kvieskime į jas kaip galima daugiau mūsų jaunimo. Tik jokiu būdu neužpildykime parodomųjų sueigų ilgomis kalbomis, sausais pranešimais ir sveikinimais, — lai šios sueigos nuo eilinių sueigų tik tuo skiriasi, kad jos turės įvairesnę programą, vienetui gerai žinomą, atskiras sueigos dalis skiltims išpildant. Mes kai kuriose vietovėse turime tiek daug skautininkų, kad vienetų vadovai gali labai praturtinti veiklą jų talka. Tuo būdu galima bus išvengti tos vis daugiau atsirandančios laiko stokos. Darbo pasidalinimas leis daug kruopščiau ir įvairiau paruošti sueigas. Kiekvienu minėtu atveju skautai vyčiai gali ir turi daug **padėti.** Taigi, būkime mūsų skautams, mūsų pamainai, vyresniaisiais broliais pilna žodžio prasme. Lai jie tai pajunta ir supranta. Padėkime kur tik galime vienetų vadovavime, tarpininkaukime kur reikia ir padarykime patys tai, ko laukiame iš kitų. Nelaukime pigių vaisių, bet džiaukimės mažiausia pergale. Bet, kaip ten pagaliau bebūtų, nemainykime kokybės ant kiekybės, nes tai pareina tik nuo mūsų pačių. Blogai paruošti skautai nebus gera pamaina, nebus Brolijos tęstinumo laidu. Prisiminkime žodžius: "Ką darai, daryk gerai!..." Visa tai pririš mūsų skautus tampriau prie vienetų, prie Brolijos, o per juos ateis ir daugiau lietuviukų į mūsų draugoves.

Gali pasitaikyti, kad vienete bus ar jau yra mažai prityrusių vadovų. Tada reikėtų stengtis į skiltis burti vienodo amžiaus berniukus. Tai palengvina darbą vadams. Vėliau galima pereiti prie normaliosios skilties sistemos, tada, kai jau bus paruošti tinkami skiltininkai. Žinau, kad ne visi su ta mintimi sutiks, bet prisiminkime kaip žalinga skilčiai neturėti tinkamai sugebančio vadovauti skiltininko. Dabar, kai greitu laiku turėsime savo "Skautybę Berniukams", daug techniškų sunkumų bus lengviau nugalėta. Skautų Spaudos Fondo įsteigimas duos mums ir daugiau skautiškų knygų, darbas bus lengvesnis, bet reikalinga bus ir toliau atsidėjus **dirbti.**

---

metu labai užsiėmusios kursais, nes rengiasi vyr. sk. įžodžiui. Kiekviena tam ruošiasi rimtai su užsidegimu, kad davus įžodį įstengtų jį pildyti.

Taip Lazdynų Pelėdos skiltis yra nusistačiusi eiti skautišku keliu, save vedant į laimingesnę ateitį. Stengsis niekuomet neišsiskirstyti, neišretėti, bet artintis viena prie kitos mintimis ir darbais, kad gražioji skautiška šeima labiau sustiprėtų ir pasidarytų dar malonesnė ir šiltesnė savo viduje.

Dalė Koklytė.

Bostono tunto vadija posedžiauja
Nuotr. K. Gruzdo

"Skautavimas yra berniuko žaidimas, bet vyro darbas", pasakė lordas Rowallan. Taigi, vyro **darbas** ("Scouting is a boy's game but a man's job"). Mes visi turime žinoti, kad nuo mūsų pareina Brolijos ateitis, jos kokybė ir kiekybė. Nedarant stebuklų, kiekvienas galime padaryti nors kuklų įnašą mūsų pamainai ir užtikrinti, kad ji bus stipri ir sugebės parnešti mūsų vėliavą namo. Tam, kad ten ji plevėsuotų prie Nemuno krantų, Gedimino Kalne, ten, kur ji gimė ir kur ji turi būti iškelta. Išsaugokime tą iš bočių namų atneštą liepsnelę, kol jai vėl bus laisvas kelias į gimtuosius sodžius!

Ar gali koks nors gyvis eilę metų gyventi be maisto?

Esama labai mažo gyvio, tolimo voro giminaičio, kuris eilę metų gali gyventi be maisto. Dažnai jis žinomas vandens lokio vardu, bet jo tikrasis vardas yra tardigrada.

Paprastai šis gyvis gyvena drėgnoje atmosferoje, bet, atmosferai išdžiūvus, jis taip pat išdžiūsta. Palaipsniui jis nustoja judėjęs, jo kūnas susitraukia kaip susiraukšlėjusi sėkla ir toks jis išbūna eilę metų. Tačiau, jei įdėsime jį į vandenį, per keletą minučių jis išsipūs, raukšlės išnyks, kojos išsities ir palaipsniui jis pradės judėti. Maždaug per valandą šis padaras bus toks gyvas, koks buvo prieš sudžiūvimą.

Taip pat ir kai kurios gyvatės ilgus metus gali atrodyti negyvos ir neimti jokio maisto, o vėliau jos atgyja ir gyvena, tartum visiškai nebūtų badavusios.

Kodėl krisdama katė visada atsistoja ant kojų?

Katė, krisdama ar šokdama iš didelio ar mažo aukščio, sugeba atsistoti ant kojų. Žinoma, tuo nesakoma, kad kiekviena katė, krisdama iš aukščio, saugiai atsistos ant kojų, bet paprastai katė gali tai atlikti. Šį nuostabų veiksmą ji atlieka dėl tam tikro raumenų sutvarkymo ir dėl greito instinkto raumenis panaudoti. Nesvarbu kaip katė bus išmesta, bendrai ji sugeba ore apsiversti ir taip išsilenkti, kad žemę paliečia kojomis.

Katės sveikas pusiausvyros jausmas padeda jai atsitoti ant kojų. Šis jausmas yra valdomas pusiau apskritų kanalų — šešių mažyčių, skysčiu pripildytų kanalų, po tris kiekvienoje ausyje, kurie įgalina kates (ir žmones) palaikyti pusiausvyrą. Nežiūrint to, kad jų dėka katė gali atlikti tokį nuostabų veiksmą, jie nėra labai išsivystę.

Mokslininkai sako, kad žmonės, krisdami, taip pat galėtų atsistoti ant kojų, jei jie galėtų pakankamai greitai gal-

Skyrių veda jūrų s. B. Stundžia, 89 Glenlake Ave., Toronto, Ont., Canada

GILUMŲ PABAISA

Victor Berge

Victor Berge paliko savo namus Švedijoje būdamas 14 metų amžiaus. Keturis metus jis bastėsi po pasaulį kaip samdomas jūrininkas, kol pagaliau susirado sau patinkamą ir nuotykingą perlų žvejo amatą. Štai, čia jis pasakoja apie grumtynes su milžinišku aštuonkoju (octopus).

Per 20 metų, kaip perlų žvejotojas, aš esu apkeliavęs gan plačiai Pietų Pacifiką ir buvęs daugelyje vietų po vandeniu, kartais ištisas mylias traukiamas dugnu paskui savo nedidelį laivą. Esu sutikęs daugelį keistų jūros sutvėrimų ir pramokęs šį tą apie ryklius. Kartą teko kovoti dėl savo gyvybės su baisiuoju rykliu, kuris gaudė mane taip, kaip katė gaudo pelę. Tačiau iš visų tų pabaisų, kurios visada gręsia perlų žvejui, pirma vieta priklauso aštuonkojui. Neperdedant jį galima vadinti — gilumų pabaisa.

Tas baisus sutvėrimas turi aštuonias ilgas rankas - kojas, kurios išsišakoja aplink jo paslėptą burną. Rankų jėga ir greitis tiesiog neįtikėtinas. Jų judėsiai prilygsta puolančios gyvatės judėsiams. Pabaisa, kuri vos neužmušė manęs, turėjo 18 pėdų ilgumo rankas. Kai šis sutvėrimas užsikaria, lyg koks voras, virš pasinėrusios uolos ar rangosi dugne prieš tave, jis visad sukelia šiurpą.

Staiga jis sustingsta vietoje ir atrodo lyg negyvas. Gulėdamas ir tykodamas sau grobio jis gali pakeisti savo kūno spalvą į ružavą, raudoną, purpurinę ar mėlyną, tuo prisiderindamas prie aplinkos. Esu matęs jį nusidažant net tamsiais ruožais.

Išilgai kiekvienos rankos vidinės pusės jis turi dvigubą eilę čiulptukų, kurie gali įsikabinti lyg dėlės. Apie jo burną taip pat yra daugybė tų disko pavidalo čiulptukų.

Kiekvienas grobis, kuris būna sugriebtas priklių raumeningų rankų, patenką į tą limpančią duobę — burną ir yra laikomas stipriai tarp žandikaulių. Prie pat jo didelės burnos yra į kablį panašus, kaip didelės papūgos, snapas, kuris gali sudraskyti į gabalus kiekvieną kūną. Jis virškina neapsakomu greičiu. Jo viduriai — lyg koks ryjantis mechanizmas, kur stiprios rūgštys tuoj pat suvirškina kiekvieną maistą.

O akys! Jos mažos, apskritos ir kažkaip pašlijusios į šonus; o jose gązdinan-

---

voti. Kai kurie asmenys taip gali padaryti. Daugelis matė akrobatus, krentančius galva žemyn iš trapecijos, apsiverčiančius ore ir saugiai nusileidžiančius ant žemės. Kiti, jodami arkliais, sugeba virš arklio nugaros apsiversti ore ir saugiai atsistoti ant kojų. Labai daug praktikuojant, šis miklumas būna tiek ištobulintas, kad jis tampa beveik instinktyviu.

Kodėl šuo eina ratu prieš atsiguldamas?

Šis šuns veiksmas yra įprotis, kurį jis įsigijo per nesuskaitomas kartas. Jo protėviai gyveno džiunglių žolėje. Norėdami patogiai atsigulti, jie turėdavo kelis kartus apeiti plotą ir išlyginti žolę. Nuo to laiko daug šunų rūšių virto naminiais gyvuliais, buvo prijaukinti. Dabar šie šunes miega ant meldų pynės, ar ant grindų, o jei jie labai mėgstami, netgi ant sofos ar lovos. Tačiau, prieš atsiguldami, jie ir dabar eina ratu, kaip jų protėviai darydavo, nors šis veiksmas dabar ir nebeturi prasmės. Jie aklai seka savo instinktu, kuris neima dėmesin to fakto, kad aplinkybės visiškai pasikeitė.

J. S.

ti kokio tai apmaudo išraiška. Jų šaltas spindėsys turi kažką žiauraus.

Galinga jėga, lyg kokios raketos, jis gali mestis atgal nuo 50 iki 100 pėdų ir beveik greičiau, negu žmogaus žvilgsnis gali sekti. Tai tikras tigro šuolis, pats greičiausias judėsys vandeny kokį aš kada esu matęs vandens gyvūnijoje.

Jo ilgos rankos esti pritrauktos arti prie kūno ir tikriausiai jis jomis iriasi. Kai jis pasiekia savo auką, tos gyvūniškos rankos, lyg botagas, šauna į priekį, įsikimba ir tempia žemyn.

Be to, tuo pačiu laiku, jis gali išpurkšti debesį mėlynai juodo skystimo, kuris, lyg dūmų uždanga, paslepia jį iš tavo akių, kai tuo tarpu jis pats jau selina tarp uolų naujai atakai iš visai kitos pusės.

Užmušti jį yra labai sunku, net perkirstas per pusę jis vis vien kovoja toliau.

Pirmais mano perlų žvejojimo metais esu girdėjęs daugybę baikščių pasakojimų apie tą povandeninę pabaisą. Būdamas 19 metų ir jau turėdamas vienus metus patyrimo po vandeniu, visad išgirdęs tuos pasakojimus atsakydavau: "Et, pasakos!" Bet štai, tada ir buvau pamokytas.

Grįždamas iš Borneo į Macassar sąsiaurį ir stebėdamas negilų jūros dugną, pamačiau kriauklių, kuriose galėtų būti perlų. Tad užsidėjau naro aprangą ir nusileidau žemyn. Bet nusileidęs pakliuvau į gan gilią vietą. Iš vienos pusės ten tarp koralų masės buvo atvira erdvė. Aš ir pasidaviau į tą pusę. Pastebėjęs kriauklę, pasilenkiau jos paimti ir tuo pat laiku kažkas lengvai prisilytėjo prie mano kairės rankos.

Instinktas ir povandeninis apmokymas išgelbėjo mano gyvybę. Staigiai griebiau skustuvo aštrumo peilį iš diržo makšties ir kirtau. Laimė, nukirtau dvi didelio aštunkojo rankas, kurios jau buvo pradėję vyniotis apie mane. Dar sekundė ir mano rankos būtų surištos bejėgiškai.

Tuo metu, kai mano aštrus peilis skrodė per minkštą mėsos masę, dar dvi jo rakos įsikibo į abiejų kojų riešus. Aš jutau kaip jis trūktelėjo mano kojas, kas mane labai išgąsdino ir beveik išmušė iš pusiausvyros. Neįmanoma būtų atpasakoti to baimės jausmo, kurį tada pajutau.

Toronto Vandenių vadė svečiavosi pas Clevelando jūrų skautes Nuotr. V. Bacevičiaus

Toje vietoje buvo tamsoka, bet aš galėjau matyti beformę masę ir mojuojančias, besirangančias rankas, net vieną nukirstą rankos galiuką.

Žaibu praskrido mintyse vaizdas virš vandens esančių mano draugų, kurie gal greit trauks į viršų lyną ir oro žarną, deja, be jokio žmogaus prie jų galo . . .

Tuo tarpu aš grūmiausi automatiškai. Kiekvieną kartą, kai pasilenkdavau ir bandydavau išliuosuoti savo kojas, baidyklė mane patraukdavo taip staigiai, kad aš vos spėdavau išsitiesti ir išsilaikyti ant kojų. Šalmas ir krūtinės apsaugos plokštė daužė man galvą ir krūtinę skaudžiais smūgiais. Aš įsitempęs kovojau vis bandydamas nukirsti kuo daugiau tų pančių. (Nukelta į pusl. 16)

Naujasis "Sk. A." ekspeditorius jūr. budys kand. M. Empakeris

DEGANČIAME PETSAME

Stuartas, išgirdęs šiuos žodžius, sustingo.

"Pirmiausia išlaisvinkime tėtį, po to tvarkysimės su patruliu".

Keturi draugai tylėdami kibo traukti sunkius medžio rąstus. Stuarto tėvelis nebedejavo; jis buvo netekęs sąmonės.

Jie pakėlė balkius. Dulkės ir atskalos krito nuo lubų. Juhani laikė balkius, o kiti tuo metu atsargiai ištraukė susmukusį kūną ir patraukė į šalį.

"Tvarkoj?" Juhani paklausė ir, užtikrintas, kad visi jau buvo pasitraukę, paleido laikytus medžio balkius ir pats vikriai pašoko į šalį. Išjudintos, bombų suskaldytos lubos dar daugiau įlinko ir pakilęs dulkių debesys privertė penkis skautus kosyti.

"Ką darysime dabar" Paavo paklausė. "Ar yra galimybė išsmukti per kitą pusę?".

"Ten yra keturių metrų aukščio tvora", atsakė Stuartas. "Klausykite, jūs keturi turite bandyti. Pažiūrėkit ar kareiviai dar vis lauke. Jeigu jie nėra ginkluoti, galėsite lengvai pabėgti."

"Mes..."

"Negaišink laiko, Paavo". Stuartas nedavė aukštajam suomiui kalbėti. Jis išstūmė jį į prieškambarį. "Rusai nežudys sužeisto žmogaus. Viskas bus tvarkoj ir su tėčiu ir manimi".

Paavo vis dar abejojo, o Juhani prislinko prie išorinių durų. Jis prisispaudė prie sienos ir žvilgterėjo laukan. Ten stovėjo žiopsodami du kareiviai, vienas kokių dešimties metrų atstume, o antrasis truputį toliau. Jie saugojo duris ir nė vienas jų neatrodė ginkluoti daugiau kaip tik durtuvais.

Juhani šūktelėjo savo broliui lapiui ir abiems suomiams.

"Einam. Dabar proga. Stuartas gerai galvoja. Mes turime pabėgti".

Paavo atsigręžė į Stuartą prašančiu žvilgsniu.

"Mes negalime tavęs čia taip palikti. Tai neteisinga". Jo balsas virpėjo.

Stuartas neišdrįso prakalbėti. Jis suprato, kad tėvui išgabenti šiuo metu nėra jokios galimybės. Jam, aišku, būtų malonu, jei vienas skautų su juo pasiliktų, tačiau jo teisingumo jausmas tokios minties nė daleisti negalėjo. Jiems visiems turi būti duota galimybė pasiekti laisvę. Jis tvirtai stumtelėjo Paavo prie durų.

Paavo išsitempė ir atsaliutavo.

"Sudiev, brolau". Jo balsas nutrūko apsisukus vykdyti skubų Juhani įsakymą. Keturi skautai minutėlei susigūžė apgriautame tarpduryje ir, gavę ženklą, iššoko lauk pasukdami į pietus tokiu plačiu lanku, kad nustebęs rusas negalėjo jų išvengti: jis turėjo su jais susidurti arba bėgti. Ir jis pabėgo baisiai rėkdamas, bet jo balso veik nebuvo galima girdėti per ugnies traškėjimą ir nuolatinį pastatų griūvimą.

Stuartas grįžo prie savo tėvo ir atsiklaupęs pradėjo apžiūrinėti jo dešinę koją. Kai jo gerai įpratę pirmojoje pagalboje pirštai palietė kaulą, jis užčiuo-

(TĄSA)

pė tam tikras žymes, ir jaunojo anglo veidas nubalo. Sunkus medžio rastas buvo perlaužęs kaulą tarp kelio ir šlaunies. Bandymas sužeistąjį judinti iš vietos nesutvirtinus sulaužyto kaulo galėjo sukelti komplikacijas, kurios baigtųsi mirtimi.

Stuartas palengva atsistojo ir apsižvalgė. Reikėjo susirasti medžiagos tvarsčiams.

Raudona šviesa, silpnai apšvietusi

kambarį, tai stiprėjo, tai vėl geso lygiai kaip liepsnos gretimame name. Apgriauta įstaiga kėlė bauginantį tuštumo jausmą. Stuartas žvalgėsi aplinkui ir pilnai suprato koks vienišas jis pasiliko.

"Mums nėra jokių galimybių išsigelbėti, tėti," tarė jis švelniai, pradėdamas plėšti nuo lubų tinką ir sudraskytą popierį. "Net jei ugnis ir nepasiektų šios vietos... mums nėra galimybių. Petsamas bus apsuptas rusų kariuomenės ir jie tūkstančiais veršis per sieną. Jei nors kiek turėčiau vilties, kad jie bus gailestingi, bandyčiau pasiduoti ir..."

Stuartas nutilo.

Staiga kažkas blykstelėjo. Jis pažvel-

gė aukštyn ir pamatė prieškambaryje rusų kareivio šešėlį. Vyras greitai artėjo dešinėje rankoje laikydamas durtuvą. Rusva šviesa žvilgėjo durtuvo ašmenyse.

Stuartas šoko tarp vyro ir ramiai ant žemės gulinčios formos. Jo vienintelis ginklas buvo glėbelis tinko. Jis sviedė jį tikėdamasis, kad nors vienas iš jo šiurkščių galų pataikys kareiviui į veidą ir suteiks galimybę pulti jį nuogomis rankomis.

Bet tinko gabalas buvo numuštas visai lengvai į šalį.

"Stuartai... Tai aš, Juhani. Nebijok".

Stuartas pažino balsą.

"Mes negalėjome tavęs vieno palikti, Stuartai... Paavo su kitais skuba į buklą. Jie padarys neštuvus. Už dviejų valandų, kai dienos šviesa vėl blės, jie grįš".

Stuartas atsipeikėjęs linktelėjo galva. Kurį laiką jam buvo sunku kalbėti. Tai, kad jis pamanė Juhani esant rusu, jį stipriai sukrėtė. Jis pakėlė nusviestą tinko gabalą.

Juhani tyliai juokėsi.

"Rusų kareiviai... o, kokie jie bailiai. Mes vijomės vieną ir, kai aš jį pačiupau gatvės gale, jis žviegė kaip kiaulė vilką pamačiusi. Aš jo nežudžiau... leidom jam nuskubėti pas savo karininkus ir pranešti, kad suomiai paspruko. Paavo tai pasiūlė. Jis yra gudrus. Paavo mato toliau savo slidžių galo..."

Stuarto ūpas pakilo. Jei rusai, kurie sekė namą tikrai pranešė, kad įsiveržėliai paspruko... tada dar buvo šiokia tokia galimybė, kad vidinis įstaigos kambarys paliks nepaliestas.

Sekantį pusvalandį Stuartas tvarstė tėčio sulaužytą šlaunikaulį.

"Jam reikia ko nors gaivinančio", tarė Stuartas baigęs tvarstymą.

"Gaivinančio! Ko tu norėtum?" Juhani paklausė.

"Jam reikia karšto gėralo. Jo jėgos yra išsekusios, ir kol jis negaus karštos sriubos ar ko nors panašaus, mes negalime net pagalvoti apie jo judinimą. Jis yra smarkiai sutrenktas".

Juhani tylėjo. Jis pastovėjo kelias minutes giliai susimąstęs ir pasisuko prie durų.

"Aš tuoj grįšiu, Stuartai. Grįždamas du kart sušvilpsiu šitaip". Jis sušvilpė meliodiją. "Išgirdęs šį ženklą, žinosi, kad tai aš. Štai imk šį durtuvą. Tai prastas ginklas, bet vis geriau kaip nieko.

Stuartas paėmė durtuvą ir įsmeigė jo galą į dulkių apdengtas grindis. Lapis buvo teisus, tai tikrai buvo prastas ginklas, ypač jei tektų susidurti su šautuvu ginkluotu kariu.

Laikas slinko palengva. Tris kartus vyrai prabėgo šūkaudami gatvės viduriu. Stuartas nežinojo, kad dalis rusų kareivių pasidarė nebesuvaldomais, nes, radę nesunaikintą svaiginamų gėrimų krautuvę, visi gerai pasigėrė.

Švilpesys! Stuarto širdis stabtelėjo. Karštis ir dūmų pilnas oras jį buvo bepradedąs svaiginti, jo mintys sunkėjo. Švilpesys pasikartojo ir už sekundės į kambarį įėjo "rusų karys". Jis rankose laikė geležinį virimo puodą. Stuartui net seilė pradėjo varvėti.

"Sriuba!" sušuko Juhani ir tyliai nusikvatojo: "Jei būčiau vagis, būčiau galėjęs pavogti visą virtuvę. Ten niekas nežino kas yra jo kaimynas ir niekas neklausinėja. Virėjai smarkiai dirba, jų virtuvės verda pilnu garu. Šis ir kiti indai stovėjo prie ugnies. Aš priėjau, pirma pamatęs kitus vyrus taip darant, ir paėmiau puodą. Dar pasiėmiau ir šaukštą. Ar mums užteks?"

Stuartas jau klūpėjo ant kelių kelda-

mas savo tėtį tokion padėtin, iš kurios šis galėjo nuryti truputį sriubos neužspringdamas. Jis pasisuko į lapį. Juhani akys buvo rimtos, pilnos gailesčio sužeistajam.

"Juhani... tu... tu esi tikras krienas!" Stuarto balse skambėjo nuoširdus dėkingumas. Kažkaip padėtis neatrodė tokia beviltiška, kai buvo šalia Juhani. "Jei jie tave būtų sugavę... rusų uniformoje. Jie būtų sušaudę kaip šnipą. Aš..."

"Bet jie manęs nesugavo", Juhani pratarė tyliai. "Beveik virš pusės jų, atrodo, visai girti. Tie, kurie nėra pasigėrę svaigalais, yra apsvaigę pergale. Jie jau mano karą laimėję".

Stuartas linktelėjo ir stengėsi įpilti tėčiui burnon sriubos. Jis pradėjo vaizduotis kas vyko. Staigus puolimas suteikė raudonųjų kariams pergalę. Prietemoje karininkams buvo sunku suvaldyti savo kareivius, ir šie pradėjo plėšti kas pakliuvo, o surasta svaigalų krautuvė jų drausmę visiškai sunaikino. Šiuo metu daugiau negu pusė invazinės kariuomenės buvo niekas kitas, kaip tik plėšikaujanti girta gauja.

Ponui Ashtonui nurijus truputį sriubos, atsigėrė jos ir Stuartas su Juhani. Sriuba jau buvo atvėsusi, bet ji buvo gera. Jaunuoliai suvalgė gerus du litrus. Joje plaukiojo gabalai labai kietos mėsos, bet tai jų alkiui buvo tik maža smulkmena.

Pavalgę jie pasižiūrėjo vienas į kitą ir atsiduso. Abiejų savijauta buvo pagerėjusi.

"Mes pridengsime sriubą", tarė Juhani, uždengdamas indą viršeliu. "Gal mums dar jos reikės, nes Mikko ir kiti turėtų jau ilgai netrukti".

Jie laukė tylėdami. Praėjo pusvalandis. Juhani atsargiai išslinko į gatvę. Ten jau buvo mažiau liepsnų ir dūmų,

nes pastatai baigė degti ir daugelyje vietų riogsojo tik juodi kaminai. Nuslinkęs maždaug pusę gatvės, lapis sustojo. Jos gale stovėjo du vyrai, rodosi jo akys neklydo. Papūtęs vėjas išsklaidė dūmus ir įpūtė liepsnas. Šviesoje Juhani pamatė, kad jo akys neapgavo. Vyrai artėjo. Jis apsisuko ir nušliuožė pranešti Stuartui.

"Turbūt yra daroma krata", tarė Juhani. "Mums reikia ką nors daryti. Jie gali čia ateiti... nes ši vieta nesudegusi".

"Ten yra rūsis", tarė Stuartas ir pradėjo skintis kelią prie jo durų. Nuolaužos užstojo kelią. Jis skubiai dirbo. Vos pravėrus duris, pasigirdo balsai. Kalbėjo rusų karininkas.

"Patikrinkite šią vietą. Šis namas geriau atrodo... Ieškokite seifo."

Stuartas ir Juhani pakėlė kaip galėdami atsargiau poną Ashtoną. Tai nebuvo lengvas uždavinys, nes ilgi tvarsčiai vertė juos dirbti labai atsargiai.

Jiems besileidžiant rūsio laiptais žemyn, vienas rusų kareivių įėjo į vidinį kambarį. Jis nešėsi labai dideli deglą, kurio aiški šviesa greitai išdavė seifą. Vyras išėjo laukan pranešti apie savo radinį karininkui. Juhani su Stuartu, būdami rūsyje, klausėsi apie ką jie kalba.

"Įmūrytas, a? Hm! Atrodo, lyg jame buvo laikyta daug pinigų. Viršila, mes turime išsprogdinti seifą iš sienos. Atnešk iš pionierių sprogstamos medžiagos. Še, paimk šį raštelį".

Stuartas pasižiūrėjo Juhani pusėn. Rūsyje buvo tamsu.

"Sprogstamoji medžiaga, Juhani. Su mumis baigta, būsime gyvi palaidoti".

"Na!" Šis vienas žodis pilnai išreiškė lapio susitaikymą su likimu.

Laukimas tamsoje draskė nervus. Minutės virto metais. Viršuje kažkas niūniavo. Du kart pasigirdo brėžiamo degtuko garsas — karininkas užsidegė cigaretę.

Pagaliau — žingsniai. Kažkas įėjo į prieškambarį ir ieškojo praėjimo per šiukšles. Nuskambėjo viršilos balsas:

"Turim čia, leitenante. Pionierių leitenantas sako, kad sprogstamoji medžiaga turi būti padėta ant abiejų seifo pusių... prie sienos. Kitaip sprogimas bus tik į išorę ir sienos neišgriaus. Jis sujungė degtuvą. Sudegs per dvi minutes".

"Gerai. Atneškit akmenų nuo išorinių durų. Juos panaudosim sprogstamosios medžiagos sustatymui."

Stuarto gerklė išdžiuvo. Šia buvo pavojus, kurio jis niekad nesitikėjo. Nėra lengva laukti mirties bet kokioje padėtyje, bet laukti jos rūsyje sutrupintų ir stipriausius nervus.

Juhani pradėjo judėti.

"Klausyk, Stuartai", tarė jis, viršuj tuo pat metu vykstant paruošiamiesiems darbams, "aš nieko neturiu prieš mirtį už Suomiją. Joks žmogus negali daugiau padaryti kaip mirti už savo Tėvynę. Bet tokios mirties aš negaliu pakelti. Aš negaliu mirti užspęstas kambaryje. Aš noriu mirti po žvaigždėtu dangumi. Aš noriu mirti su vėsiu oru mano kvėpavime. Stuartai... sakyk, kad aš teisus. Aš einu... viršun".

Stuartas tamsoje užgriebė Juhani švarko rankovę.

"Pasilik čia, Juhani. Tu man sakei... dabar atrodo, kad tai buvo prieš daugelį metų, bet tai buvo tik šį rytą: "Niekad nesakyk mirštu, kol nesi miręs". Argi aš galėčiau ramiai sėdėti, kur mano tėtis yra sužeistas ir leisti mirčiai čia nužengti? Pasitikėk manim!"

Juhani atsikvėpė. Kaip ir kiekvienas lapis jis buvo prietaringas ir nieko neveikimas buvo jį sukrėtęs. Jis buvo pasiruošęs, jei būtų reikalas, šokti viršun ir mirti kovoje prieš gausesnį priešą. Nežiūrint to, jo meilė jaunam anglui privertė nurimti.

"Atleisi man, Stuartai?" jis tarė tyliai. "Aš esu bailys ir kvailys".

Stuartas nuėmė savo ranką nuo Juhani pečių ir jis tyliai palipo akmeniniais laiptais. Jo minkšti elnio kailio batai leido jam negirdimam judėti. Jis klausėsi kaip vyrai darbavosi prie seifo. Jie dėjo į vietą sprogstamąją medžiagą, pritvirtindami ją prie plytų taip, kad sprogimo smūgis suskaldytų sieną. Jeigu seifas būtų tuo pačiu atplėštas — dar geriau.

Pagaliau vyrai darbą baigė.

"Uždekit degtuvą, kai aš būsiu lauke", trumpai tarė karininkas ir išėjo į gatvę, kurioje sniegas virto į purvą tirpdamas nuo degančių namų ugnies karščio.

Stuartas girdėjo kaip abu kareiviai tarp savęs šnabždėjosi. Išgirdo degtuko įbrėžimą. Pukštelėjo ugnelė ir po sekundės, kitos pasigirdo pirmieji šnypščiančio degtuvo garsai.

"Dega gerai", tarė vienas kareivių, ir abu pakilę išsmuko gatvėn.

Pravėręs rūsio duris, Stuartas įšliaužė į kambarį. Jo akys lengvai surado degantį degtuvo galą. Jis degė linksmai spraksėdamas. Dvidešimt sekundžių vėliau jis užgeso ir Stuartas nuslinko atgal į rūsį. Jis prisiglaudęs prie durų klausėsi.

"Aš užgesinau degtuvą, Juhani," tyliai šūktelėjo jis lapiui, "ir tuoj čia bus juoko. Karininkas pradžioje nekantraus, vėliau pradės pykti. Jis privers savo vyrus patikrinti. Jiems tai, aišku, nepatiks".

Užstojo minutė tylos. Ją nutraukė Juhani balsas:

"Stuartai, tu esi tikrai gudrus kaip žaltys. Norėčiau aš būti taip sumanus".

"Tu dažnai daug sumanesnis, Juhani", Stuartas užtikrino jį, "ir daug drąsesnis".

Laikas vėl, atrodo, sustojo. Pagaliau pasigirdo balsai ir atsargių žingsnių garsai.

Rusų kareiviai grįžo atgal, kaip kad Stuartas buvo manęs. Jie buvo nepaprastai atsargūs, nes bijojo, kad sprogimas gali įvykti kiekvienu metu. Kai jie pamatė, kad tiktai degtuvas užgesęs, jie giliai atsipūtė ir pradėjo juoktis iš savo baimės.

"Geriau taip, Ivanai", tarė vienas, "negu kad degtuvas būtų nudegęs visai iki galo, nes tuomet nežinia kas galėjo atsitikti. Imk, uždek kitą degtuką. Karininkas turėtų pats ateiti ir tai atlikti".

Degtuvas buvo dar kartą uždegtas ir, kai abu vyrai įsitikino, kad jis gerai įsidegė, jie apsisuko ir išbėgo lauk. Vos tik jie pranyko iš kambario, Stuartas iššoko iš savo slėptuvės ir vėl peiliu nukirto jo deganti galą.

"Jie tikriausiai pradės įtarti", Juhani tarė, lipdamas rūsio laiptais. "Ką mes darysime, jei jie pradės ieškoti?"

"Aš nežinau. Mes esam neginkluoti", Stuartas atsakė. "Gal kartais jie išsigąs. Jie nebus labai ramūs kai antrą kartą nesulauks sprogimo".

Laiko tarpas tarp antro uždegimo ir kareivių grįžimo buvo dar ilgesnis negu pirmiau. Grįždami į kambarį jie piktai bambėjo.

"Meskim pinigą", vienas pasiūlė", ir tas, kuris praloš, uždegs degtuvą, o kitas tuo laiku išeis į gatvę. Degtuvas yra labai trumpas. Tam kiaulei karininkui visai nerūpi ar mes būsim užmušti ar ne. Meskim pinigą, Ivanai!"

Ivanas, minutę paabejojęs, sutiko. Stuartas beveik galėjo užrašyti ką abu vyrai galvojo. Kiekvienas iš jų spėliojo ar jis bus tas laimingasis, kuris galės išeiti prieš uždegant degtuvą.

Pinigas suskambėjo, ir Ivanas triumfuojančiai sušuko:

"Aah, aš laimėjau!"

Jo draugas nusikeikė, o Ivanas, pašokęs ant kojų, išskubėjo iš vidinio kambario į prieškambarį. Jis lauks prie durų kol išgirs degtuko įbrėžimą. Išbėgti į gatvę dar prieš uždegant degtuvą reiškė gauti papeikimą iš karininko, kuris, stovėdamas už kokių dvidešimt metrų, ramiausiai rūkė cigaretę.

Stuartas beveik drebėjo iš susijaudinimo. Tuo metu, kai kareivis uždegs degtuvą ir bėgs pasislėpti, jis turi iššokti iš rūsio ir nukirsti nepaprastai trumpą jo galą. Klaida... ir tai reikš mirtį jam, tėčiui ir Juhani.

Degtukas brūkštelėjo, bet tada visai netikėtai Juhani prasistūmė pro Stuartą, atidarė rūsio duris ir atsidūrė kambaryje greičiau, negu bet kas galėjo prasižioti. (Bus daugiau)

Verčia **R. Mieželis,**
Iliustruoja **A. Muliolis.**

(Atkelta iš pusl. 11)

Savo mintyse, lyg pasąmonėje, svarsčiau ar galėčiau išdrįsti duoti signalą draugams, patraukdamas virvę keturis kartus, kas reikštų: trauk, kol virvė trūks! Bet kartu bijojau, kad mano oro žarna ir gyvybės laidas (virvė) nebūtų kur nors užsipainioję už koralų. Be to, jei jie būtų kiek apipuvę, tai stiprus patraukimas iš viršaus galėtų nutraukti virvę ir mane palikti be vilties.

Su didžiausiu vargu stengiausi išsilaikyti ant kojų, nes būtinai turėjau laikyti savo šalmą aukščiau kūno — kitaip oras pakliūtų į naro aprangos liemenį ir kojas, na, ir žmogus būtų baigtas. Visą tą laiką aš kirtau smūgius stengdamasis išvaduoti kojas. Bet atrodė, kad tas velniškasis sutvėrimas suprato mano tikslą: kada tik ištiesdavau ranką su peiliu kirčiui, jis stipriai ir staigiai patraukdavo mane, kartais net iki 10 pėdų,

Clevelando skaučių tunto vėliavos įteikimas tunt. ps. G. Modertavičienei. Vėliavos krikšto tėvai Seserijos VS O. Zailskienė ir muz. A. Mikulskis.
Nuotr. V. Bacevičiaus

tuo daužydamas mano sunkų šalmą į galvą ir žandikaulius, brūžindamas mane į šiurkščią susiraukšlėjusią uolos sieną.

Visa tai dabar vyko tirštame, juodame, lyg rašalas skystime, kurį biaurybė išpurkštė.

Po kurio laiko silpna srovė prabėgo ir nusinešė dalį tirščiausio skysčio, ir aš išvydau tą šlykščią masę, tas judančias, besirangančias rankas - kojas ir ypatingai tas vaiduokliškas akis.

Be jokios minties, staiga įsitempiau ir norėjau duoti signalą, bet tuo pat metu aštuonkojis metė mane keliolika pėdų ir aš vos vos išsilaikiau neišsitiesęs.

Mūsų atkakli dvikova užtruko, gal būt, tarp 10 ir 15 minučių, bet man atrodė amžinybė. Aš pradėjau suprasti, kad ilgiau jau nebeištversiu. Stiprus šalmo smūgis į galvą mane apsvaigino ir perkirto galvos odą. Nuolatinis daužymas į koralų sienas išeikvojo mano jėgas.

Žinojau, kad jau pabaiga. Prieš pat netekdamas sąmonės, mečiau abi rankas į viršų ir patraukiau abu laidus keturis kartus.

Viršuje mano partneris, polonezietis Ro, stebėjo mane iš laivo, bet, deja, nieko negalėjo matyti ten gilumoje. Jo nujautimas betgi sakė, kad ten kažkas netvarkoje. Visą tą laiką jis laukė įtemptai ir buvo tikras, kad aš esu pavojuje, bet bijojo ką nors be mano signalo daryti, kad manęs nesunaikinus.

Po mano keturių patraukimų Ro šoko prie virvių, bet nė iš vietos. Jis sušuko vienam vyrui, kad padėtų, bet ir tai negelbėjo. Kažkas mane ten laikė taip tvirtai, kad ir trečiam vyrui atskubėjus negalėjo patraukti virvių aukštyn. Tik greitas Ro susiorientavimas išgelbėjo mane iš baisios mirties.

Laivas siūbavo tarp bangų leisdamasis žemyn ir kildamas aukštyn. Ro skubiai apsuko virves apie storą ramstį ir įsakė vyrams, tuo laiku, kai lugeris (pakrančių žvejojimo mažas laivas) nusileido nuo bangos, tas virves įtempti. Sekanti banga pakėlė laivelį ir visa jėga truktelėjo mano abu įtemptus laidus aukštyn.

Matyt, tuo pačiu metu octopus keitė savo rankas, kuriomis laikėsi įsikibęs į uolą, nes su tuo patraukimu aš staigiai šoviau į viršų ir atgavau sąmonę. Pabudau jausmu lyg būčiau plėšiamas į dvi dalis. Žvilgtelėjęs žemyn, pamačiau dvi jūrų demono rankas vis dar stipriai apsivijusias apie mano kojų riešus; priklaus kūno masė buvo žemiau ir bandė visa jėga traukti žemyn.

Kai tik aš pasirodžiau paviršiuje, vyrai užmetė storą virvę apie mano kūną ir kėlė į viršų. Tuo tarpu Ro nusileido į vandenį su dideliu peiliu ir dviem tiksliais kirčiais nukirto tas dvi baisias rankas.

Kai mane iškėlė į paviršių aš buvau pusiau gyvas pusiau miręs. Čiulptukai dar kabėjo prilipę prie mano kojų.

Savo tris draugus mačiau lyg per rūką, nors jie stovėjo aiškioje saulėje susirūpinusiais veidais. Pats lugeris ir mano draugai atrodė man lyg kažkas svetimo.

Tikiu, jei miręs galėtų grįžti į šį gyvenimą, jis pajustų tą patį.

Suliet. **v. valt. V. Macijauskas.**

Pavasaris ateina

V. TAMULAITIS

Nuo balto pagalvėlio pakyla garbiniuota berniuko galvelė. Jį pabudino švelnus motinos balsas:

— Poviliuk, Poviliuk, kelkis! Tik tinginiai vaikučiai ilgai miega. Lauke saulutė taip meiliai šviečia, o tu dar nesikeli...

"Taip, tikrai taip", mąsto jis. "Tik tinginiai vaikučiai ilgai miega"... O Poviliukas tinginiu būti nenori, ne. Verčiau jis sutiktų būti daktaru, visų vaikų nemylimu daktaru, tik ne tinginiu.

Patrynęs akis, jis pasižiūrėjo pro langą. Aukštai pakilusi saulutė jau žėrėjo virš sodo medžių ir sveikino pabudusį iš miego pasaulį, tirpindama paskutinį sniegą. Toli rytuose, mėlynu dangaus pakraščiu, iš kažin kur toli plaukė balti debesėliai, saulutės nuauksintais krašteliais. Visas dangaus skliautas buvo tyras ir giedras, rodos, tik ką nusiprausęs savo veidą skaisčiom rytmečio rasom.

— Sakei, Poviliuk, šiandien anksti atsikelsi, varnėnui Šnekučiui inkilėlį padarysi, o dabar ims, parlėks jis ir ras tave lovytėje, — sako mamytė, kažko ieškodama spintoje.

Ak, Poviliukas tą visai buvo pamiršęs. Tikrai jis vakar žadėjo padaryti varnėnui Šnekučiui inkilėlį. Naują, gražų... Negi paukštelis gyvens senamе, kiaurame, vėjo apdaužytame namelyje. Kokia būtų gėda, jei varnėnas Šnekutis, tiek metų išgyvenęs arti jo kambarėlio sename kleve, dabar turėtų išsikelti kitur.

Poviliukas greit šoka iš lovos.

— O kada, mamyte, Šnekutis grįš? — klausia jis, skubiai rengdamasis.

— Greit, Poviliuk. Matai — jau pavasaris ateina. Greit paukšteliai grįš...

Taip, greit paukšteliai grįš. Grįš varnėnas Šnekutis, kurio Poviliukas taip laukia, grįš pempė ir vyturėlis, grįš ilgakojis gandras ir raiboji gegutė. Ak, toji raiboji gegutė... Kaip meiliai, kaip gražiai ji kukuoja žydintį gegužės rytą! Ir kokios gražios bus vasaros dienos, galvoja Poviliukas, audamasis kojas. Kai jis pernai vasarą pabusdavo iš miego, pro atvirą langą išvysdavo žalią sodą, skambantį paukščių giesmėmis, išgirsdavo piemenėlio raliuojantį ragelį, skardenantį kažkur toli toli galulaukėj...

Ir dabar, kai jis apie tai pagalvoja, jam taip kažin ko malonu ir gera pasidaro, kad jis nori džiaugtis, šokinėti, dainuoti. Gal dėl to, kad pavasaris ateina, kad vėl jis galės, atsiraitęs kelnaites, braidyti po drungnus upės vandenis, basom kojom bėgioti po šaltą vakaro rasą ir ilgai ilgai negrįžti namo iš miško, kuris bus pilnas sirpstančių uogų kvapo...

Poviliukas greit apsirengia ir sako:

— O dabar pradėsiu inkilėlį...

— Neužmiršk pirma nusiprausti ir sukalbėti ryto maldeles, — perspėja mamytė, taisydama lovelę.

Bostono vilkiukų dr. užsisakiusi "Sk. A." 100% su dr-ku v.sl. R. Bričkum

Poviliukas greit atsiklaupia prie savo lovelės krašto ir atidžiai pusbalsiu kalba mamytės sudėtą ryto maldelę:

— Gerasis Jėzau, kuris buvai toks pat mažas kaip ir aš, globok ir saugok mane šią dieną nuo visokių nelaimių. Leisk, kad aš visados būčiau geras, paklusnus ir niekados nepadaryčiau to, kas Tau nepatiktų . . . , — iš lėto, žodis po žodžio, kalba Poviliukas, žiūrėdamas į kabantį paveikslėlį sienoje, kuriame mažas Kūdikėlis, išskėtęs rankeles, guli ant šieno pluoštelio.

Nuo savęs dar jis pasimeldžia už mamytę, tėvelį ir bobutę, kad visi jie būtų sveiki ir niekad nesusirgtų. Pasimeldžia dar ir už varnėną Šnekutį, kad jis laimingai sugrįžtų po žiemos iš tolimos kelionės. Paskui greit pakyla, pabučiuoja mamytę ir bėga pusryčių. O pavalgęs — sprunka į kiemą pas tėvelį, kad šis padėtų padaryti jam inkilėlį.

— Tėveli, tėveli . . . — skamba jo balsas.

Tėvelis sėdi kieme ir, lyg viską nujausdamas, jau galanda piūklą. Išgirdęs Poviliuko balsą, jis greit atsistoja.

Poviliukas bėga prie jo ištiesęs rankas ir šaukia:

— Tėveli, padėk man padaryti Šnekučiui inkilėlį.

— Gerai, — atsako tėvelis, — padėsiu . . . Mudu padarysim namelius ne tik Šnekučiui, bet ir jo draugams. Per šias kelias trumpas valandėles, kurias tu būtum praleidęs žaisdamas, dabar padarysi daug džiaugsmo savo mažiesiems draugams.

— O kodėl, tėveli, paukšteliai negyvena anose šiltose šalyse? Kodėl jie vėl pas mus grįžta? Jiems ten būtų daug smagiau gyventi. Ten žiemos nėra, visada vasara . . . — klausinėja Poviliukas.

— Už tai jie ten negyvena, — atsako tėvelis, — kad ne ten jų gimtasis kraštas, ne jų tėvynė. Visi nori gyventi ten, kur gimė ir užaugo. Ir paukšteliai nori gyventi ten, kur pradėjo lakioti, kur išmoko čiulbėti . . . Paukšteliai labai myli savo tėvynę, — pasakoja tėvelis Poviliukui, — už tai jie beveik visi grįžta į tą pačią vietą, į tą patį kiemą ar sodelį, kur pirmą kartą išvydo pasaulį. Tik kartais, kai neranda ten tinkamos ir saugios vietos sukrauti lizdelį, jie priversti pasiieškoti jos toliau. Bet visuomet jie apsigyvena tam krašte, kur gimė ir užaugo, kur jų tėvų tėvai gyveno. Užaugęs tu tą geriau suprasi. Ir tau bus maloniausias tas kampelis, kur tu užaugai, kur tu bėgiojai mažu kūdikiu būdamas, kur tave motina, kaip paukštytė lizdely, augino ir mokė. Ir tu, nors ir gražioj ir turtingoj šaly atsidūręs, nuolat žiūrėsi pasiilgęs žiūrėsi ton pusėn, kur liko tavo gimtinė. Ir tau atrodys, kad tik ten tu jaustumeis laimingas, tik ten tu būtum patenkintas ir ramus. Ir kaip paukštelis, nušvitus saulutei, tu taip pat džiaugsmingai grįžtum į savo šalį, į savo gimtinę.

Poviliukas atidžiai klausosi ir atsisėda šalia tėvelio.

Tėvelis, pamatęs, kad Poviliukas, taip atidžiai klausosi, pasakoja toliau: — Paukšteliai į anas šalis skrenda nenoromis, pikto šalčio vejami. Kai jie pajunta, kad mūsų gražioji vasara jau baigiasi, pradeda rinktis į būrius ir rengiasi palikti mūsų kraštą. Jie rudenį ilgai

Čikagos sesės
Kalėdų eglutėje

liūdni skraido apie savo tuščius lizdelius, gailiai cypsi ir nusiminę palieka gimtąjį kraštą. Paskui vėl laukia pavasario, kada galės grįžti ir vėl linksmai čiulbėti. Svetimoj šaly paukšteliai neperi ir lizdelių nesuka. Nemyli jų anų šalių žmonės. Kai iš mūsų krašto jie išskrenda, renkasi anose šalyse žmonės pajūriais ir laukia jų su tinklais ir kilpomis. Paukšteliams reikia lėkti per dideles jūres, per didelius vandens plotus, kol jie pasiekia šiltąsias šalis. Lėkdami jie labai pailsta ir išalksta, niekur negaudami maisto. Daug jų pailsusių nukrinta į jūrą, daug miršta badu, o kiti, vargais negalais pasiekę krantą, puola su džiaugsmu pailsėti, nežinodami, kas jų laukia. Žiaurūs, pikti tos šalies žmonės puola ant nuilsusių paukštelių ir daug jų sugauna. Paskui juos nužudo ir suvalgo.

Daug pavojų reikia iškentėti paukšteliams, kol jie atlieka savo kelionę. Bet, sulaukę pavasario, nebijodami jokių pavojų nė vargų, jie vėl linksmi grįžta pas mus. Grįžta ir vėl visą vasarėlę mums čiulba. Už tai negalima, Poviliuk, jų be džiaugsmo nesutikti, negalima nesidžiaugti pavasarį jų sulaukus. Aš visados džiaugiuosi, pamatęs pirmutinį parskridusį varnėną ar kitą paukštelį. Visados pagalvoju, kiek jis daug pavojų matė, kol pasiekė mūsų kraštą, kiek daug vargo ir nelaimių patyrė, kad vėl galėtų mus atlankyti po šaltos, liūdnos žiemos.

Juos atveda čia meilė ir prisirišimas prie savo krašto. Žiūrėk, kartais tik dar vos pavasaris pradeda švisti, o jau vienas kitas paukštelis pas mus pasirodo. Ir esti taip, kad jie per anksti pas mus sugrįžę sušala. Randi tokį sušalusį paukštelį ir skaudu pasidaro. Jis grįžo pasiilgęs savo krašto, grįžo į savo gimtinę, bet... jį čia pagavo negailestingas šaltis. Ir tokių paukštelių nemaža esti. Bet dar skaudžiau, kai sugrįžusius paukštelius į savo tėvynę kas nors skriaudžia. Negeri vaikai kartais išdrasko jų lizdelius ir sugavę juos į narvelį uždaro. Vietoj laimės ir džiaugsmo, jie randa savo tėvynėje žiaurią mirtį kalėjime.

Poviliukas tyli nuleidęs galvą ir liūdnas žiūri į tėvelį. Jam labai gaila paukštelių.

— O anų šalių žmonėms ar negaila paukštelių, jei juos žudo? — paklausia Poviliukas.

— Ne, jiems negaila, — atsako tėvelis, — nes jų širdys yra negeros ir piktos.

"Taip, tikrai jų širdys yra negeros ir piktos, jei jie taip daro", mąsto Poviliukas. Jis niekados taip nepadarytų...

Tuo tarpu tėvelis baigia galąsti piūklą.

— Na, einam dabar, Poviliuk, pradėti Šnekučiui namelius, — sako jis.

— Gerai, — su džiaugsmu sutinka Poviliukas, ir juodu eina per kiemą.

Drungnas vėjelis glamonėja, bučiuoja juos, lydi, vejasi paskui, kažką šnabždėdamas į ausį, lyg norėdamas pranešti linksmą žinią, kad padangėmis, nežinomu, nematomu keliu, ateina pavasaris. Ateina jis linksmas švilpaudamas karkline švilpyne, kepurę užsidėjęs ant šalies, apsikaišęs gėlėmis ir paukščių dainų lydimas.

Vėl žaliuos pievos ir žydės sodas. Upių pakrantėse išsprogs žilvičiai ir supsis balti berželiai pavasario vėjuje. Ak, kaip bus linksma!...

Žvirbliai, lyg viską suprasdami, tik čirška, tik čeža pakraigėse ir ant sąšlavyno.

Poviliukas su tėveliu dirba skiedryne. Tėvelis piausto lenteles, o Poviliukas jam rūpestingai padeda.

Supiaustę lenteles, juodu susėda pailsėti.

— Nubėk, Poviliuk, dabar į kambarį ir atnešk vinių, — sako tėvelis.

Poviliukas paklusniai pakyla. Jis viską padarytų, kad tik paukšteliams nameliai būtų gražūs ir patogūs. Kad jie tikrai galėtų jais pasidžiaugti, sugrįžę iš tokios didelės kelionės.

Poviliukas greit grįžta pas tėvelį. Saulutė meiliai žiūri į jį iš mėlyno dangaus. Jis vėl galvoja apie pavasarį, sužydusį sodą, auksinius drugelius, skraidančius virš žydinčių gėlių ir padangėje čirenantį vieversėlį. Ak, kaip bus puiku.

— Kaip bus gera, tėveli, kai ateis pavasaris, — sako Poviliukas, — bus gražu... Ar senoji obelis prie svirno vėl taip baltai žydės?

Tėvelis linktelia galva ir sako:

— Taip, Poviliuk! Ir dar gražiau, pamatysi...

— O kodėl, tėveli, pavasaris ne visą laiką pas mus būna? — vėl klausia Poviliukas. — Kodėl ateina ruduo ir ima pūsti šiaurys vėjas?

— Už tai, — atsako tėvelis, — kad ateina piktasis senis šaltis ir išveja vasa-

KOMPASAS IR ŽEMĖLAPIS

ps. J. Pažėra

(tąsa iš Sk. A. 1954 m. Nr. 10)

Krypties nustatymas kompasu. Jei mums reikia pasiekti nustatytą tašką (vietovę), mes turime tiksliai žinoti keliavimo kryptį. Tam reikia mokėti tiksliai apskaičiuoti krypties kampą iš išeities taško. Brėž. 18 matome tinklo liniją

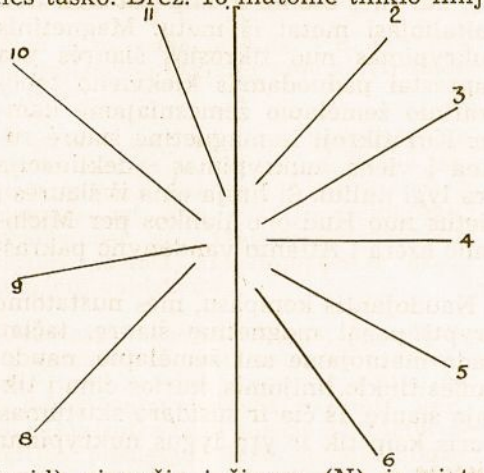

(grid) einančią į šiaurę (N) ir pietus (S) bei keliolika rodyklių einančių įvairiomis kryptimis. Bandykime nustatyti tų rodyklių tikslias kryptis. Darome šiuo būdu:

1) Dedame kompasą ant brėžinio taip, kad vienas jo šonas eitų lygiagrečiai su rodykle, sakysime Nr. 3.

2) Laikome šioje padėtyje kompaso plokštelę ir sukame kompaso dėžutę taip, kad orientavimo rodyklė dėžutės viduje eitų lygiagrečiai tinklo (grid) linijai (N-S). Tikslesniam nustatymui naudokime lygiagretes linijas išbrėžtas ant kompaso lėžutės nuolaidaus šono ar dėžutės dugne. Nekreipkime dėmesio į magnetinę adatėlę.

3) Skaitykime kampo laipsnius ant kompaso dėžutės kaip tik toje vietoje, kur krypties rodyklė eina. Kokį kampą gavote? (60^0). Gerai! Dabar turime vaizdą kaip tai atliekama. Bandykime surasti kitas rodykles.

Žiūrėkime į žemėlapį (Sk. A. Nr. 6-7, 1954). Esame prie mokyklos 218669 iš kurios reikia nueiti į skautų būklą, esantį 236648. Nustatykime tikslią kryptį pagal kurią, naudojantis kompasu, reikės nuvesti skiltį.

a) Padėkime kompasą ant žemėlapio taip, kad viena plokštelės kraštinė eitų per mokyklą ir skautų būklą. Krypties rodyklė ant kompaso plokštelės atsukta į einamąją pusę. Br. 19.

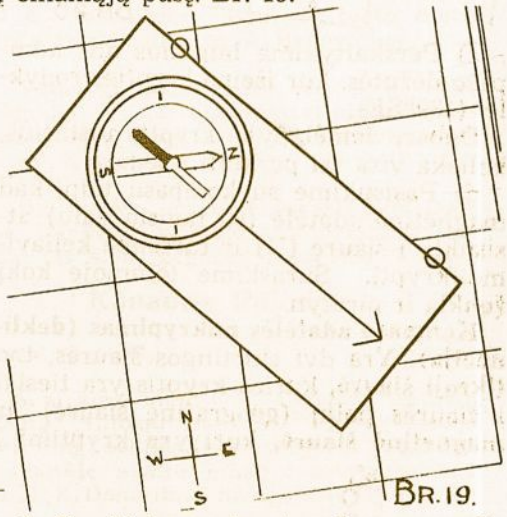

Br. 19.

---

rą . . .

Taip jiedviem besikalbant, atėjo ir pietūs. Po pietų juodu padarė dar keletą gražių inkilėlių. Kitą dieną juos rengėsi kelti į medžius. Varnėnui Šnekučiui Poviliukas parinko patį gražųjį inkilėlį. Įkėlė jį pačioje klevo viršūnėje, arti savo kambarėlio lango, kad kiekvieną kartą jį galėtų matyti linksmai suokiantį savo daineles.

— Kaip džiaugsis atkridę paukštyčiai ir radę namelius, — tarė tėvelis. — Pamatysi, Poviliuk. Jų mažos širdelės bus pilnos džiaugsmo ir laimės, nes jie žinos, kad tu juos myli . . .

Ir Poviliukas nekantraudamas pradėjo laukti sugrįžtant varnėnų. Kiekvieną rytą jis išbėgdavo į kiemą ir, pakėlęs galvą, ilgai žiūrėdavo į klevo viršūnę, ar nepamatys kur Šnekučio. Pasiilgęs laukė, kada galės klausyti jo dainelės. Bet pavasaris dar nebuvo atėjęs. Poviliukas tik galėjo svajoti, kaip vasarą po klevu atsisėdęs žiūrės į mažučius varnėniukus, dar tik pradedančius lakioti, ir klausys, ką senas varnėnas jiems pasakos. Gal ir apie save ką išgirs. Gal senasis varnėnas, pamatęs jį, parodys savo vaikučiams ir pasakys: šitas berniukas mums namelius padarė, — jis mūsų draugas.

b) Pasukime kompaso dėžutę taip, kad dėžutės dugne esanti orientavimo rodyklė eitų lygiagrečiai su žemėlapio tinklo (grid) stačiomis linijomis ir šiaurė (N) būtų nukreipta žemėlapyje į šiaurę. Br. 20.

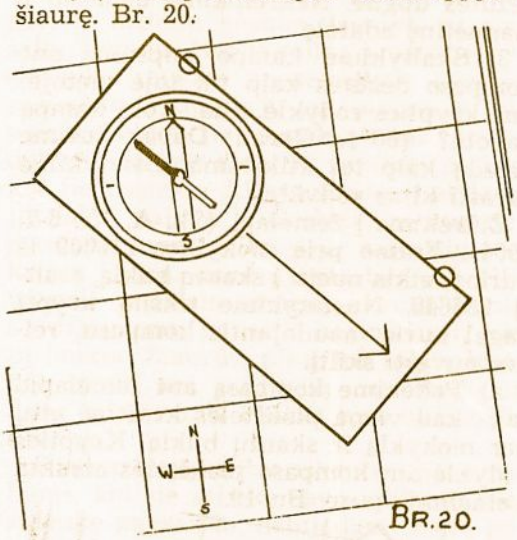

Br.20.

c) Perskaitykime laipsnius ant kompaso dėžutės, kur išeina krypties rodyklė (139°SE).

Dabar, žemėlapyje kryptį nustačius, belieka visa tai perkelti į žemę.

d) Pasisukime su kompasu taip, kad magnetinė adatėlė (su tamsiu galu) atsisuktų į šiaurę (N) ir turėsime keliavimo kryptį. Suraskime tolumoje kokį ženklą ir pirmyn.

Kompaso adatėlės nukrypimas (deklinacija). Yra dvi skirtingos šiaurės, t.y. **tikroji šiaurė,** kurios kryptis yra tiesiai į šiaurės polių (geografinė šiaurė) ,ir **magnetinė šiaurė,** kuri yra kryptimi į magnetinį polių. Šis polius yra Kanadoje, į šiaurės vakarus nuo Hudsono įlankos. Ton vieton ir krypsta kompasų adatėlės. Žemėlapiai bendrai yra gaminami pagal tikrąją šiaurę, gi kompaso adatėlė krypsta į magnetinę šiaurę. Šis magnetinis nukrypimas sudaro kampą tarp tikrosios šiaurės ir magnetinės šiaurės. Br. 21. Nukrypimas priklauso nuo vietos, kur mes esame ir taip pat šiek tiek kaitaliojasi metai iš metų. Magnetinis nukrypimas nuo tikrosios šiaurės yra paprastai paduodamas kiekvieno topografinio žemėlapio žemesniajame kampe. Kur tikroji ir magnetinė šiaurė sueina į vieną, nukrypimas - deklinacija yra lygi nuliui. Ši linija eina iš šiaurės į pietus nuo Hudsono įlankos per Michigano ežerą į Atlanto vandenyno pakraštį.

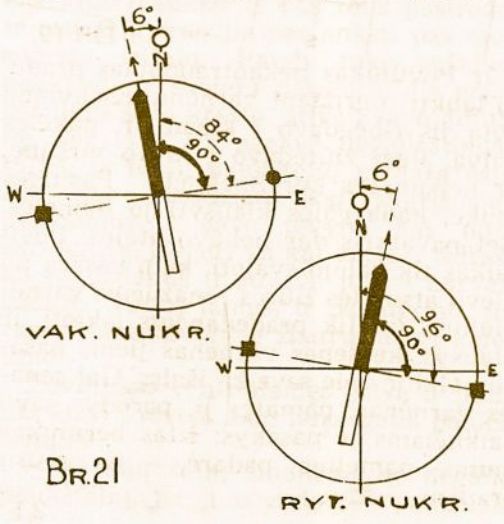

Br.21

Naudojantis kompasu, mes nustatome kryptį pagal magnetinę šiaurę, tačiau kada matuojame ant žemėlapio, naudojamės tinklo linijomis, kurios eina į tikrąją šiaurę. Iš čia ir susidaro skirtumas, kuris kaip tik ir yra lygus nukrypimui vietoje.

Bet kokioje vietoje vakarinėje pusėje nuo nulinės nukrypimo linijos kompaso adatėlė kryps į rytus nuo tikrosios šiaurės. Šis kampas vadinamas rytiniu nukrypimu. Ir atvirkščiai, iš rytinės pusės kompaso adatėlė kryps į vakarus nuo tikrosios šiaurės ir kampas vad. vakariniu nukrypimu.

Tikslus krypties nustatymas. Naudojamės brėž. 21 ant kurio pažymėta 4 pagrindinės pasaulio šalys. Viršuje mažasis apskritimas pažymi tikrąją šiaurę. Kaip matome, kompaso adatėlė yra nukrypusi į magnetinę šiaurę. Tas nukrypimas yra 6" West (į vakarus).

Bandykime dabar atlikti tai praktiškai. Paimkime vietovės topografinį žemėlapį. Iš mokyklos mums įsakyta nueiti į skautų būklą, kelionėj naudojantis vien kompasu.

Dedame kompasą ant žemėlapio ir nustatome ėjimo kryptį (kaip tą atlikti jau kalbėjome). Mūsų ėjimo kryptis 139"SE pagal žemėlapį. Žemėlapyje surandame pažymėtą magnetinį nukrypimą — 8" West.

Reikia gerai atsiminti, kad esant nukrypimui į vakarus reikia visuomet pridėti magn. nukrypimą ir esant nukrypimui į rytus, reikia atimti. Taigi, šiuo metu turime 8" vakarinio nukrypimo.

MŪSŲ DIDŽIOJI ŠEIMA

Skyrių veda s. Č. Senkevičius, 17 Lumbervale Ave, Toronto, Ont. Canada.

Pirmijos Pastogėje

* Nuo š.m. vasario mėn. 9 d. JAV Atlanto Rajono (Sąjunginio) vadu patvirtintas s. V. Nenortas.

* Š.m. kovo mėn. 19-20 d. Tarybos Pirmininkas v.s. dr. V. Čepas ir BVS v.s. St. Kairys lankėsi Čikagoje, kur dalyvavo Lituanicos tunto 5 m. sukakties minėjime, pasitarimuose su Čikagoje gyvenančiais Pirmijos nariais, skautininkais ir akad. skautų/čių valdybomis.

* Dr. Mačiuikienė iš Čikagos, pagerbdama savo prieš 15 metų mirusio vyro atmintį, įteikė Tarybos Pirmininkui $100.00 auką lietuviškajai skautybei paremti. Vyr. sktn. A. Mačiuika buvo vienas iš Lietuvos Skautijos pionierių. Gerb. dr. Mačiuikienei reiškiama nuoširdi padėka.

Brolijos Vadijos Pastogėje

* Yra susidariusi galimybė per Montrealio tuntą, kuris yra registruotas Kanados Skautų Associacijoje, mūsų 2 skiltims (15 sk.) dalyvauti Pasaulinėje Skautų Jamboree, įvyksiančioje rugpj.mėn.18-28 d. prie Niagara-on-the Lake. Vieną tų skilčių sudarys Montrealio tuntas. Antrąją skiltį yra pasiūlyta sudaryti Chicagos Lituanicos tuntui. Mūsų dalyvavimo jamboree reikalu yra pavesta rūpintis Montrealio tunt. ps. S. Naginioniui.

* Tarptaut. Skautų Biuras yra sutikęs leisti dalyvauti Tarptautinėje Skautų Konferencijoje, įvyksiančioje š.m. jamboree metu, vienam Geležinės Uždangos Brolijų atstovui stebėtojo teisėmis.

* Vadeivai pristačius nuo š.m. vasario mėn. 16 d. patvirtinamas naujai sudarytas Čikagos jūrų sk. Baltijos Jūros tuntas.

* Vadeivai pristačius, nuo š.m. kovo mėn. 10 d. LSB I JAV rajono vadeivos pavaduotojas ps. A. Banevičius, jam pačiam prašant, iš pareigų atleistas.

* Vadeivai pristačius, nuo š.m. kovo mėn. 10 d. Bostono vietininkija pertvarkoma į tuntą. Vietininkijos vietininkui, jam pačiam prašant, iš pareigų nuo kovo mėn. 10 d. pasitraukus, Bostono tunto tuntininku tvirtinamas ps. A. Banevičius.

* Vadeivai pristačius, nuo š.m. kovo mėn. 25 d. Clevelando vietininkija pertvarkoma į tuntą. Tuntininku tvirtinamas ps. V. Kamantas.

* Br. vadovai prašomi suvesti Liet. Dainos Varžybų duomenis ir prisiųsti Vadijai iki š.m. gegužės mėn. 15 d.

Kanados Rajone

London, Ont.

* Š.m. kovo mėn. 6 d. Londono lietuvių skautų "Simano Daukanto" dr-vė turėjo iškilmingą sueigą Šv. Kazimierui pagerbti. Paskaitėlę skaitė mūsų dvasios vadovas kun. J.K. Danielius. Sueigoje turėjome ir

---

Prie 139° pridedame 8° ir gauname 147°, tikrąją mūsų žygiavimo kryptį. Pasukame kompaso dėžutę taip, kad krypties rodyklė atsistotų ant 147°, ir einame.

Tuo atveju, jei žemėlapyje būtų pažymėta magnetinis nukrypimas 8° į rytus: 139°—8°=131°, tai mūsų ėjimo kryptis.

Jeigu mums tenka nustatyti kryptį pagal kompasą lauke ir visa tai perkelti į žemėlapį, darome sekančiai:

a) Surandame naudodamiesi kompasu žygiavimo kryptį, pav. 120°SE.

b) Atimame (ar pridedame) nukrypimą parodytą duotajame žemėlapyje, pav. nukrypimas 6° West. 120°—6°=114°SE. (Šiuo atveju, jei turime vakarinį nukrypimą — atimame, o rytinį — pridedame).

c) Naudodamiesi kompaso plokštele, kurios kraštinę nustatome tiksliai iš mūsų stovėjimo vietos atitinkamu kampu (114°), žiūrėdami, kad orientavimo rodyklė ir N eitų pagal tinklo linijas į šiaurę. Plokštelės pakraščiu brėžiame liniją. Mūsų ieškomas pastatas ar vietovė turi būti šioje linijoje. (B. d.)

retą svečią iš Detroito - s. L. Heiningą, kuris tarė nuoširdų ir gražų žodį. Ta pačia proga vilkiukams, davusiems įžodį per Vasario 16-sios šventę, buvo įteikti gražūs ženkliukai. Užbaigai labai nuotaikingų eilėraščių padeklamavo paukštytės ir vilkiukai. Darniai ir skambiai padainuota. Atsilankė gausus būrys mūsų rėmėjų bei bičiulių.

* Nors mūsų vyčių "Lituanicos" būrelis yra sudaręs vienintėlį Londone Vasario 16-tos gimnazijos rėmėjų ratelį, bet ir prie minėtos gimnazijos namų pirkimo fondo tie patys vyčiai noriai prisideda ir yra geri Bendruomenės Valdybos talkininkai: jie paėmė pusę visų aukų lapų ir viltingai pradėjo rinkti aukas Vasario 16 gimnazijos namų fondui. L.E-tas.

Welland, Niagara, St. Catharines, Ontario.

* Prieš pat Kalėdas Žalgirio vietininkijos skautės-tai pravedė piniginę ir rūbų rinkliavą Vokietijoj likusiems lietuviams paremti. Buvo surinkta 164 doleriai pinigais ir daug vertingų rūbų, iš kurių sudarė 6 siuntinius po 20 svarų kiekvieną. Ypatingai gražiai piniginė rinkliava buvo pravesta sl. A. Šetiko St. Catharines. Jie surinko 131 dol. Drabužius surūšiavo ir išsiuntė jūros skautai, vadovaujami vyr. valt. Br. Simonaičio. Pinigai buvo pasiųsti taip: ligoniams 37 dol., seneliams 37 dol., našlaičiams 37 dol., Vasario 16 gimnazijai 15 dol. ir skautams Vokietijoj 14.85. Kiti pinigai buvo panaudoti 6 siuntinių ir pinigų išsiuntimui.

* 1954 m. rugpiūčio mėn. 15 d. įsisteigė pirmoji jūrų skautų Ryklių valtis. Šiuo metu yra jūrų skautų laivas iš 2 valčių: Ryklių ir Ruonių. Laivo vadu yra vyr. valt. Br. Simonaitis. Į Ryklių valties vadu yra vairininkas A. Naiduškevičius, II Ruonių valties vadu yra vairininkas J. Bieliūnas, o vado pavad. - paskilt. V. Bersėnas. Vasario 26 d. įsisteigė jūrų skaučių valtis iš 7 skaučių. Jūrų skaučių valtis pavadinta Gulbių valtimi. Valties vadė - psl. S. Piliponytė, pavad. psl. A. Dauginaitė.

* Vasario 26 d. Žalgirio vietininkijos skautės-tai turėjo iškilmingą sueigą - įžodį ir Nepr. paskelbimo minėjimą. Po oficialios dalies buvo skautų-čių įžodis. Skautų įžodį davė: R. Paulionis, A. Dauginas, A. Eižinas ir P. Nekrošis. Jaun. skautų įžodį davė: P. Kukta, V. Paulionis, V. Bičinauskas ir R. Bičinauskas. Jaun. skautės įžodį davė Ramanauskaitė. Vietininko įsakymu į aukštesnius laipsnius buvo pakelti: valt. Br. Simonaitis į vyr. valtininko laipsnį, sl. A. Šetikas į vyr. skiltininko laipsnį, skilt. Bieliūnas į jūr. sk. vairininko laipsnį, Ryklių valties vadą A. Naiduškevičių į vairininko laipsnį. Po to buvo meninė dalis - laužas. Specialų Vasario 16 montažą parašė vyr. valt. Br. Simonaitis, kuris su skautais jį gražiai pravedė. Buvo daug svečių. P.B.

Montreal, Que.

* Vasario mėn. 19 d. ties Zweibrucken, Vokietijoje, naikintuvams susidūrus, žuvo jūrų skautas vairininkas vyr. leitenantas Algimantas Navikėnas. Abudu skautų ir skaučių tuntai, kartu liūdėdami su tėveliais, seserimi ir broliuku, paskelbė keturių savaičių gedulą.

A.A. Alg. Navikėnas buvo vienas pirmųjų DLK Gedimino laivo steigėjų ir jo nenuilstamų darbuotojų. Tik laivą įsigijus jis beveik kasdien praleisdavo valandas jį betaisydamas ir belopindamas. Išėjęs į Karo Mokyklą atitrūko nuo skautiško gyvenimo, vienok kiekvieną kartą grįžęs atostogų aplankydavo brolius jūrų skautus. Jo netekimas buvo skaudus smūgis ne vien jo artimiesiems, broliams skautams ir sesėms skautėms, bet taipgi ir daugeliui jį pažinusiems.

* s.v. v.sl. J. Kibirkščiui tarnybos reikalais išvykus ilgesniam laikui iš Montrealio, jo eitas Anykščių Šilelio Vilkiukų dr-vės draugininko pareigas perėmė s.v. v.sl. J. Piečaitis, buvęs Tunto adjutantas.

* s. v. sl. V. Piečaičiui pavedus Jamborės tvarkymo reikalus Kun. Margio dr-vės draugininko pareigas perėmė s.v. v. sl. V. Paulius.

* Montrealio Skautų Tuntas yra gavęs sutikimą į Pasaulinę Skautų Jamboree Niagaroje pasiųsti pilną skiltį. Pasiruošimo darbai vyksta pilnu tempu. Skilčiai vadovaus s.v. v.sl. V. Piečaitis.

* Kovo mėn. 6 d. Dr. J. Basanavičiaus sk. vyčių būrelis, susirinkęs Šv. Kazimiero parapijos salėje, šiems metams išsirinko naują būrelio vadą sk. vytį vair. Algirdą Kličių, kuris kartu eina ir DLK Gedimino Laivo adjutanto pareigas. Visi skautai vyčiai naujam vadui palinkėjo kuo geriausios sekmės.

* Montrealio Skautų Tuntas Šv. Kazimiero šventę, kaip ir visada, paminėjo iškilmingą tunto sueigą, kuri įvyko po pamaldų Šv. Kazimiero parapijos salėje. Sueigos metu keturi vilkiukai, A. Balsys, B. Bulota, R. Lukošius ir E. Petrulis, davė vilkiuko įžodį.

* s. v. v. sl. J. Piečaičiui perėmus Anykščių Šilelio vilkiukų dr-vės draugininko pareigas Montrealio skautų tunto adjutanto pareigas eiti paskirtas s.v. kand. R. Lapinas.

* Skautų Savaitės proga vienas iš Kanados prancūzų skautų vyčių būrelių, va-

1955 M. "SKAUTŲ AIDO" GARBĖS PRENUMERATORIAI:

16. v.valt. M.Grincevičius, Langton, Ont.,
17. s. Z.Paulionis, Courtland, Ont.,
18. s. dr. M.Budrienė, Chicago, Ill.,
19. V.Meilus, Toronto, Ont.,
20. A.Levinas, Dorchester, Mass.,
21. R.Tamašiūnas, So. Boston, Mass.,
22. R.Bričkus, So. Boston, Mass.,
23. T.Slažas, Dorchester, Mass.,
24. L.Končius, Dorchester, Mass.,
25. A.Andriulionis, So. Boston, Mass.,
26. V.Petraitis, Toronto, Ont.,
27. V.Minkus, So. Boston, Mass.

ADMINISTRACIJOS ŽINIOS

* "Sk.Aidui" aukojo: V.Jauga, P.Stukas, Beniušis, J.Andersonas, B.Jauga, Kučinskas - po 25¢; R.Barkauskas, A. Barkauskas, Balčiūnas, Grigas, D.Žekonis, J.Pakštys, V.Albright - po 5o ¢; M.Čekavičius ir P.Sparauskas - po $1.00; sl. K.Dubauskas - po $2.00; T.Andersonas - $3.00. Visos šios aukos gautos per sl. K. Dubauską, Calgary, Alta. Ačiū.

* J.Gaideliui, paaukojusiam "Sk.Aidui" $5.00, tariame skautišką ačiū.

* Vasario 16-sios gimnazijos mokiniams "Sk.Aidą" 1955 metams užprenumeravo: DLK Gedimino dr-vė, Worcester, Mass., Vl.Sniolis, Cleveland, Ohio, Vandenių laivas, Toronto, Ont., p. V.Kastytis, Toronto, Ont., V. Macijauskas, Limestone, Maine.

Mylimam vyrui ir tėvui
a.a. VINCUI ŠČIUKAI mirus,
žmoną Valeriją ir sūnų Algį broliškai užjaučia ---

Hartfordo Skautų Vietininkija ir
New-Britain'o V. Krėvės
Sk.Vyčių Būrelis

* Šitas yra PASKUTINIS NUMERIS tiems, kurie nėra pratęsę 1955 metams prenumeratos.

* "Sk.Aido" vajaus dalyviai - vienetai ir pavieniai prašomi IKI Š.M. BALANDŽIO 23 D. pristatyti administracijai visas surinktas prenumeratas, kad būtų galima orientuotis, kiek egzempliorių ateityje spausdinti. Pinigai už surinktas prenumeratas atsiunčiami NE VĖLIAU LIGI Š.M. GEGUŽĖS 23 D.

* Vajaus - Konkurso Komisija primena, kad neapmokėtos prenumeratos nebus užskaitytos.

* Administracija pritrūko š.m. 1 ir 2 nr. Tikimės pakartotinai atspausdinti ir vėliau išsiuntinėti skaitytojams.

vair. S. ZUBRICKA ir
p-lę St. VERBICKAITĘ,
sutuoktuvių proga sveikina
Hamiltono Tuntas

(atkelta iš 24 psl.)

dovaujamas s.v. Maurice De Silva, suruošė Svetimšalių Vakarą, kuriame be lenkų, latvių, estų ir vengrų, dalyvavo ir lietuviai sk.vyčiai. Vakaras praėjo tikrai gražioje ir pakilioje nuotaikoje. Pabaigoje kiekvienos tautybės atstovai padainavo savo tautiškas dainas. S.N.

IŠ VISUR PO TRUPUTĮ

* Sausio 2 d. Detroito Vilijos dr-vė turėjo sueigą su įdomia programa. Sueigą pravedė draugininkė A.Rastenytė. Buvo paskelbti rankdarbių konkurso rezultatai. Laimėjo psl.M.Lekniutė, ps.J.Pečiūrienė pravedė įdomų pašnekesį. Apžiūrėta rankdarbių parodėlė. Vyko gražūs skilčių pasirodymai.

* Vasario 13 d. Rochesterio skautaitės atšventė Nepriklausomybės paskelbimo šventę. Prieš iškilmingą sueigą II-sis skautų būrelis dalyvavo lietuvių modelių varžybose. Varžybas laimėjo brolis Ja-

ALp(LKA)3083
1955, Nr. 4

nuškevičius. Sueigos metu perskaitytais įsakymais eilė vadovų-vių pakopė vyresniškumo laipsniais. Į sueigos dalyvius kalbėjo ps. P. Armonas ir ps. V. Zmuidzinas. Sesė Eelena.

* Bostono sk. tunto vilkiukų dr-vėn pastaruoju laiku įstojo 10 naujų narių.

* Buv. Bostono Taurų skiltis performuojama į jūr. sk. valtį. Jai vadovauti sutiko v. sl. inž. R. Veitas.

* Clevelando viet-jos Kpt. St. Dariaus laivo vadas vl. R. K. Jarašūnas pasitraukė iš pareigų. Nuo kovo 19 d. laivui vadovauja v. vl. Pr. Petraitis.

* Vilkiukų dr-vės sueigos Clevelande vyksta kas sekmadienį 10 val. ryto Dirvos patalpose. Berniukai, norį stoti dr-vėn, kviečiami atvykti į sueigas. -SKS-

Australijos Rajone

Ir Sydnėjaus skautai stovyklavo!

Praeitų metų pabaigoje gruodžio 27 d. iki š. m. sausio 9 d. Sydnėjaus Geležinio Vilko skautų vyčių būrelis suruošė stovyklą Nepean upės pakrantėje (apie 30 mylių nuo Sydnėjaus) į kurią buvo pakviestas dalyvauti mergaičių Živilės ir berniukų Kęstučio ir Margio dr-vės. Stovyklavo per 50 brolių ir sesių.

Stovyklavietė buvo tikrai graži. Iš vienos pusės aukštokos granito kalvos, kurių papėdėje teka Nepean upė, ežeras, iš kitos pusės - lyguma, pasipuošusi eukaliptų ir akacijų gojeliais. Viename šių gojelių ir įsikūrė skautų stovykla.

Stovyklavimo metu ruoštasi patyrimo laipsniams, žaista, maudytasi, eita naktinės sargybos, pravesti nakties žaidimai.

Stovyklautojai išleido 5 numerius Žiežirbų - laužo laikraštėlio ir vieną numerį "Laužo Atosvaisčių" - stovyklos "oficiozo".

Neužmiršo mūsų ir mielieji tėvukai - nors ir nelabai buvo patogios susisiekimo sąlygos, jie mus susirado, o p. p. Jaselskiai ir s. A. Mauragis atgabeno ir "kiškio" pyragų, kurių pakako visai stovyklai.

Vietininkijos Dvasios Vadovas kun. P. Butkus sausio 2 d. stovyklautojams pravedė religinę valandėlę, -kurios metu sveičiai, Sydnėjaus lietuvių parapijos choristai, vad. s. A. Plūko, pagiedojo keletą giesmių, ir sausio 6 d. - pamaldas.

Stovyklai vadovavo s. v. v. sl. T. Rotcas. Viršininko pavaduotojas ir "ūkio ministeris" - s. v. v. sl. R. Jaselskis, mergaitėms - sl. M. Osinaitė ir jos pavaduotoja - psl. D. Ivinskaitė.

Stovyklą, nors visi vadovai buvo jauni, reikia laikyti pilnai pavykusia. Visi stovyklautojai nuo pat jauniausio žada dar stropiau ruoštis sekančių metų stovyklai.

s. v. v. sl. B. Žalys

Vokietijos

* Vasario 16-tąją
ros tunto iškilminga
dėjus, 23 skautai ir
Tuntininkas s. v. v. sl. T. Gailius pasveikino davusius įžodį, palinkėdamas daug sekmės skautavimo darbe. Taip pat skautus sveikino tunto evang. dvasios vadovas mkt. J. Jurkaitis ir vyr. mkt. S. Antanaitis.

Po oficialios dalies buvo įteiktos darbelių ir galvosūkių konkurso laimėtojams dovanos, kurias gavo psl. M. Kiaupa už lietuvišką sodybą, padarytą iš medžio, degtukų ir šiaudelių, psl. E. Simonenkaitė už tinklinę staltiesę. Gairelės - tunto neperiodinio laikraščio, galvosūkio konkursą laimėjo trys jaun. skautės, kurios buvo taip pat apdovanotos.

Sueiga baigta daina "Lietuva brangi" ir Tautos Himnu.

* Sausio mėnesį skautų vyčių kand. būrelis turėjo ekskursiją į Frankfurtą. Aplankę garsias bažnyčias, muziejus bei Goethes gimimo namus, grįžo namo. Ekskursija buvo praleista puikioje nuotaikoje.

* Vasario 26 d. Aušros tunto uniformuoti skautai ir skautės dalyvavo iškilmingoje Vokietijos rajono amerikiečių skaučių sueigoje. Dalyvavo taip pat gimnazijos choras ir tautinių šokių grupė. Sueigos metu buvo paskaitytas strapsnelis iš lietuvių skautų istorijos ir apie skautų tikslus tremtyje. Po sueigos amerikiečių skautės maloniai mus pavaišino skaniais pyragaičiais ir ledais. L. B.

ATSIŲSTA PAMINĖTI:

* AKADEMINĖ SKAUTIJA 1924 - 1954 metais, trisdešimties metų gyvenimo veiklos ir darbų apžvalga, paruošė v. s. BRONIUS KVIKLYS, išleido ASS Čikagoje, 1954. Surinkta daug vertingos istorinės medžiagos, kuri patiekta prisiminimų formoje. Gausiai iliustruota retomis praeities nuotraukomis.

* 101 DAINA, išleido Čikagos Lituanikos tuntas. Kruopščiai surinktų su gaidomis dainų rinkinys, kurio jau ilgai pasigedome mūsų vienetams. Patartinas tuojau įsigyti kiekvienam skautui ir vadovui.

* ATEITININKŲ IDEOLOGIJA, prof. St. ŠALKAUSKIS, išleido prel. Pr. M. Juras. Antra perredaguota laida.

* MEDŽIO DROŽINIAI GIMTAJAM KRAŠTUI ATSIMINTI, Ig. KONČIUS, išleido Liudas J. Končius, 1954 m. Bostone. Mūsų profesoriaus ir skautininko širdies ir rankų darbas - lietuviški kryžiai ir koplytėlės - nuotraukose. Šį puikų albumą galima užsisakyti prisiunčiant leidėjui $5.00 adresu: 76 Westglow St., Dorchester 22, Mass., USA.

9. 336. 4